

Osakeyhtiön verotus ja verosuunnittelu

Jari P Siippainen & Joonas T Tirkkonen

Opinnäytetyö

22.1.2013 _____

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Jari P Siippainen & Joonas T Tirkkonen	
Työn nimi Osakeyhtiön verotus ja verosuunnittelu	
Päiväys 22.01.13	Sivumäärä/Liitteet 62
Ohjaaja(t) Liisa Kuopusjärvi & Ulla Loikkanen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Yhtiö X Oy	
Tiivistelmä <p>Tutkimuksen tarkoituksena on luoda katsaus osakeyhtiön verotukseen sekä verosuunnitteluun case-yrityksen pohjalta. Case-yrityksen toimialana on kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelut. Tutkimus on tehty vastaamaan toimeksiantajan odotuksia ja vaatimuksia verosuunnittelusta Yhtiö X Oy:ssä. Odotuksia ja vaatimuksia selvitettiin yritykseen tehdyn SWOT- haastattelun avulla. Työn tavoitteena on ensisijaisesti tutkia verosuunnittelun mahdollisuuksia Yhtiö X Oy:n tilanteessa, mutta samalla myös perehdyttää aihetta tuntematon lukija osakeyhtiön verotuksen perusteisiin sekä verosuunnitteluun. Vuoden 2012 alussa voimaantulleet verouudistukset vaikuttavat omalta osaltaan verosuunnitteluun ja sen keinoihin.</p> <p>Työ voidaan jakaa teoria- ja tutkimusosaan. Teoriaosan tehtävä on valmistella lukijaa työn loppuolelta löytyvään tutkimusosaan, jonka tutkimus on toteutettu käyttäen kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Laadullisen tutkimuksen luonne sopii aiheen tutkimustavaksi hyvin eikä muiden tutkimustapojen käyttö ole perusteltua. Lähteinä on käytetty muun muassa aihetta käsittelevää kirjallisuutta, lainsäädäntöä, verkkolähteitä sekä SWOT- haastattelusta saatua informaatiota.</p> <p>Tuloksien perusteella voidaan sanoa yhtiö X Oy:n yritysostojen vaikuttaneen yhtiön kirjanpidon tulokseen. Tästä johtuen oma pääoma on tällä hetkellä negatiivinen, mutta korjaavia toimenpiteitä on ryhdytty tekemään. Yhtiön tulee keskittyä lähitulevaisuudessa negatiivisen oman pääoman saattamiseen lain vaatimalle tasolle.</p> <p>Tällä hetkellä Yhtiö X Oy ei voi jakaa varoja, osakeyhtiölain kieltäessä varojen jakamisen oman pääoman ollessa negatiivinen. Varojen jako tulee ajankohtaiseksi vasta kun yhtiö on saanut kerrytettyä vapaata jakokelpoista omaa pääomaa. Tulevaisuudessa voidaan tutkia yrityksen mahdollisuuksia laajentaa toimintaansa ja sitä, mitä käytännön tarpeita tämä yritykseltä vaatisi. Myös jatkuva verosuunnittelun kehittäminen verokäytäntöjen muuttuessa voisi olla yksi jatkotutkimuksen aiheista.</p>	
Avainsanat Osakeyhtiö, verosuunnittelu, tulossuunnittelu, nettovarallisuus, kuluvarasto	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author(s) Jari P Siippainen & Joonas T Tirkkonen			
Title of Thesis Limited liability company taxation and tax planning			
Date	22.01.13	Pages/Appendices	62
Supervisor(s) Liisa Kuopusjärvi & Ulla Loikkanen			
Client Organisation/Partners Yhtiö X Oy			
<p>Abstract</p> <p>The study aims to provide an overview of company taxation and tax planning in view of the case company. The case company's line of business is accounting and financial services. The thesis project was implemented to meet the client's expectations and requirements concerning tax planning in company X Ltd. To meet this goal, the commissioning company's needs were examined through SWOT- interview. The aim of this study is primarily to search tax planning opportunities for company X Ltd's situation, but also to familiarize the reader with the essentials of the taxation of limited liability companies and tax planning. Tax reforms, which came into force in early 2012, are contributing to the design of tax planning and its means.</p> <p>The research can be divided into theory and empirical sections. The theoretical part aims to prepare the reader for the empirical part, which was conducted using qualitative research methods. The nature of qualitative research is well suited with the subject of the research and no other methodology can be as justified. As sources we have used relevant literature, legislation, online resources as well as information gathered from the SWOT- interview.</p> <p>Based on the results it may be concluded that company X Ltd's acquisitions have contributed to the company's result yielded. Consequently, shareholder's equity is currently negative, but actions have been taken to correct the situation. In the near future the company will have to focus on the measures striving to turn the equity to the level that is required by the law.</p> <p>At present, the company X Ltd cannot distribute assets as the limited liability companies act forbids it until reserves of unrestricted equity allow it. A limited liability company is only entitled to the distribution of dividend or of assets from reserves of unrestricted equity with sufficient reserves as defined in legislation. In the future further research could be carried out into the company's opportunities to expand their operations and what practical needs the company would require. Also, the focus of such future studies could lie on the continuous development of tax planning along with the foreseeable tax policy reforms.</p>			
<p>Keywords Limited liability company, tax planning, profit planning, net assets, discretionary scope of defining the annual profit</p>			

SISÄLTÖ

Tutkimuksessa käytetyt lyhenteet.....	7
1 JOHDANTO.....	8
2 Yleisesti verotuksesta	10
2.1 Yleisesti verotuksesta.....	10
2.2 Muutokset verotuksessa ja verotusympäristössä.....	11
2.3 Tilinpäätös ja sen yhteys verotukseen	12
2.4 Ennakkoverot	13
2.5 Verotukseen liittyvät epävarmuustekijät.....	14
2.6 Osakkeenomistajan verotus	15
2.6.1 Varojen jakaminen osakkeen omistajille	15
2.6.2 Peitelty osinko ja veronkierto	17
2.7 Verotus erityistapauksissa	19
2.7.1 Yritysjärjestelyt.....	19
2.7.2 Sukupolvenvaihdos.....	21
3 Osakeyhtiön verosuunnittelu	24
3.1 Tavoitteet	24
3.2 Verosuunnittelun haasteet.....	24
3.3 Verosuunnittelun tasot	26
3.3.1 Strateginen verosuunnittelu	27
3.3.2 Taktinen verosuunnittelu	27
3.3.3 Operatiivinen verosuunnittelu	28
3.4 Verosuunnittelun ongelmat.....	28
4 Verosuunnittelun keinoja	30
4.1 Nettovarallisuus	30
4.1.1 Nettovarallisuuden kasvattaminen	32
4.1.2 Matemaattinen arvo ja sen vaikutukset	33
4.1.3 Osingonjako	34
4.1.4 Sopimukset yhtiön kanssa.....	36
4.2 Tulossuunnittelu	37
4.2.1 Kuluvarasto	37
4.2.2 Ei-kriittinen tilinpäätös	38
4.2.3 Kriittinen tilinpäätös.....	38
5 Yhtiö X Oy.....	40
5.1 Perustiedot	40

5.2 Toimiala	40
6 Verosuunnittelu Yhtiö X Oy:ssä.....	42
6.1 SWOT -nelikenttäanalyysi verosuunnittelusta.....	42
6.2 Taustat ja lähtökohdat.....	43
6.3 Tilinpäätökset	43
6.3.1 Verosuunnittelun tavoitteet	44
6.3.2 Verosuunnittelut keinot	46
6.4 Laskelmat.....	47
6.4.1 Oma pääoma ja voitonjakokelpoiset varat.....	47
6.4.2 Nettovarallisuus ja sen kasvattaminen	48
6.4.3 Osinkoa vai palkkaa	51
6.5 Ehdotus verosuunnittelun keinoista Yhtiö X Oy:lle	54
6.6 Yhteenveto.....	54
7 Pohdinta ja tutkimuksen arviointi	56
LÄHTEET	58
VERKKOLÄHTEET	59

Tutkimuksessa käytetyt lyhenteet

ALV	Arvonlisävero
ArVL	Laki varojen arvostamisesta
EVL	Elinkeinotuloverolaki
KHO	Korkein hallinto-oikeus
KPL	Kirjanpitolaki
OYL	Osakeyhtiölaki
PerVL	Perintö- ja lahjaverolaki
SVOP	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto
TVL	Tuloverolaki
VML	Laki verotusmenettelystä

1 JOHDANTO

Verosuunnittelulla tarkoitetaan verotuksen mahdollistaman liikkumavaran hyödyntämistä niin, että lopputulos kohtaa yrityksen tavoitteet. Ydinliiketoiminnan kannalta verosuunnittelu ei kuitenkaan ole pakollista, joten sen harjoittamisen ei katsota olevan tarpeellista. Päivittäinen suorittaminen yrityksessä kun ei edellytä aktiivista verosuunnittelua. Opinnäytetyössä laatimamme haastattelu tukee edellä esitettyä väitettä suhtautumisesta verosuunnitteluun. Kuitenkin oikeanlaisella ja hyvin toteutetulla verosuunnittelulla yritys voi saada aikaan mittavia säästöjä verojen optimoinnin muodossa. Veronkierrolla ja verosuunnittelulla ei ole juuri mitään tekemistä toistensa kanssa, joskin huolimaton verosuunnittelu voi johtaa tahattomaan veronkiertoon.

Työssämme haluamme auttaa lukijaa ymmärtämään osakeyhtiön verotusta sekä verosuunnittelua. Työmme on tehty myös vastaamaan toimeksiantajan vaatimuksia verosuunnittelusta Yhtiö X Oy:ssä. Odotuksia ja vaatimuksia selvitimme yritykseen tehdyn SWOT- haastattelun avulla. Työn tavoitteena on ensisijaisesti tuoda esille verosuunnittelun keinoja Yhtiö X Oy:lle, mutta perehdyttää myös aiheesta tietämätön lukija verotuksen ja verosuunnittelun pariin. Vuoden 2012 alussa voimaantulleet verouudistukset vaikuttavat omalta osaltaan verosuunnitteluun ja sen keinoihin.

Olemme toteuttaneet opinnäytetyön käyttäen kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta, jonka luonne sopii aiheen tutkimustavaksi hyvin. Lähteinä olemme käyttäneet aihetta käsittelevää kirjallisuutta, lainsäädäntöä, verkkolähteitä sekä SWOT- haastattelusta saatua informaatiota.

Rajasimme opinnäytetyön koskemaan pelkästään osakeyhtiötä. Johtuen toimeksiantajan yhtiömuodosta, oli luonnollista rajata alue koskemaan vain osakeyhtiötä ja sen omistajan verokohtelua. Teimme haastattelun yhtiö X:n edustajille, tarkoituksenamme selvittää toimeksiantajalle tärkeitä verotuksellisia näkökulmia sekä yhtiön suhtautumista verosuunnitteluun. Haastattelusta kävi ilmi, että yhtiö X:än omistaja haluaa mahdollisesti laajentaa toimintaa sekä nostaa osinkoa tulevina vuosina, heikentämättä kuitenkaan yhtiön tulevaisuutta. Rajasimme työn koskemaan vain listaamattomia osakeyhtiöitä, johtuen toimeksiantajan yhtiömuodosta.

Ensimmäisenä käymme työssämme läpi verotusta osakeyhtiössä alkaen verotuksen yleisistä periaatteista. Myös muutokset verotuksessa sekä verotusympäristössä

tulevat teoriaosuuden alussa. Osakkeenomistajan verotus sekä verotus erityistapauksissa ovat toimeksiantajan kannalta tärkeitä, joten myös ne käydään läpi työn alkupuolella. Tämän jälkeen seuraa osakeyhtiön verosuunnittelua käsittelevä kappale, jossa käydään läpi niin tavoitteet, verosuunnittelun tasot kuin siihen liittyvät ongelmatkin. Tätä seuraa verosuunnittelun keinojen läpikäynti, jossa kerromme niin nettovarallisuudesta kuin tulossuunnittelusta.

Tutkimusosassa käymme läpi toimeksiantaja yrityksen taustoja sekä toimialaa yleisesti. Paneudumme myös haastattelusta saatujen tietojen purkuun sekä analysointiin. Lopuksi laadimme haastattelun ja tilinpäätöksen pohjalta ehdotuksemme verosuunnittelun keinoista yhtiö X:ssä. Pohdimme saatuja tuloksia sekä arvioimme myös itse tutkimusta.

2 Yleisesti verotuksesta

2.1 Yleisesti verotuksesta

Osakeyhtiön verotuksesta puhuttaessa on syytä muistaa osakeyhtiön olevan itsenäinen oikeushenkilö, joka jakaa voittovarojaan omistajilleen osinkoina. Sen, kuinka paljon osinkoa taas jaetaan, päättää yhtiökokous osakeyhtiölain säättämissä puitteissa (Leppiniemi & Walden 2009, 164.) Osakeyhtiön tulosta verotetaan yhteisöverokannan mukaisesti, mikä tarkoittaa 1.1.2012 alkaen 24,5 %:a. (TVL § 124). Lisäksi osingonsaajat joutuvat maksamaan veroja saamastaan osingoista 9 % osakkeen matemaattisesta arvosta ylittävästä osasta. Osakkeen matemaattinen arvo saadaan laskettua vähentämällä yhtiön varoista sen velat ja jakamalla saatu lopputulos ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Matemaattista arvoa laskettaessa eri tulonlähteisiin jakautuvilla tuloilla ei ole merkitystä lopputuloksen kannalta. Nettovarallisuutta (vertaa osakkeen matemaattinen arvo) kasvattamalla yhtiö voi jakaa enemmän osinkoa verovapaasti. Valtio on päättänyt nostaa pääomatuloveroprosenttia ja vastaavasti laskea yhteisöverokantaa. Näistä enemmän lisää kappaleessa 2.2. muutokset verotuksessa. (Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta, osakkeen matemaattinen arvo, nettovarallisuus.)

Syy miksi valtio kerää veroja on varsin yksinkertainen; niillä rahoitetaan julkisen sektorin toimintaa. Verotuksen olennaisin tavoite on fiskaalinen, koska sen tarkoitus on kattaa julkisen sektorin menot. Suomessa julkisen sektorin menot maksetaan verovaroilla, joten verokertymän tulee olla mahdollisimman vakaa. Julkisen sektorin rahoitustarpeista merkittävä osa kerätään verovaroilla. (Mähönen & Villa 2009, 5-6). Fiskaalisen tavoitteen lisäksi valtio voi pyrkiä ehkäisemään ja kannustamaan tiettyntyyppiseen käyttäytymiseen yhteiskunnassa. Osakeyhtiöt siis maksavat voitosta veroa TVL § 124 mukaan 24,5 %, minkä lisäksi mahdollisesti jaettavat osingot tuovat valtiolle verotuloja. Ei pidä myöskään unohtaa yhtiöiden ALV:n aiheuttamaa veronmaksua, joka on suuruudeltaan varsin merkittävä. (Veronmaksajat, 2012; Verotus Suomessa.)

Oman valuutan aseman turvaaminen on myös yksi verotuksen tehtävistä. Valtion rahan kysyntä ikään kuin turvataan verotuksen avulla omassa valuutassa maksettavilla veroilla. Itse asiassa koko rahatalousjärjestelmä ei voisi toimia tehokkaasti ilman verotusta. Myös ajatus valtion menojen rahoittamisesta verojen

avulla on hieman ristiriitainen, sillä valtiolla on halutessaan riittävästi varoja käytössään ilman veronkantoakin. (Raha ja talous, 2011; Raha ja talous.)

Mikäli yhtiön toiminnasta aiheutuu tappiota, voidaan tappio vähentää saman tulonlähteen tuloksesta kymmenen seuraavan verovuoden aikana. Myös verovuonna 2004 tai sitä aiemmin syntyneet käyttämättömät yhtiöverohyvitykset voidaan vähentää aina 2014 asti. Hyvitys syntyy jos osakeyhtiö saa osinkoja eikä siihen liittyvää yhtiöveron hyvitystä voida lukea kokonaan yhtiön hyväksi tuloveron puuttumisen vuoksi. (Veronmaksajat, 2012; Veroilmoitusohjeet, Osakeyhtiö 2012.)

2.2 Muutokset verotuksessa ja verotusympäristössä

Vuoden 2012 alussa verotus Suomessa koki monia muutoksia. Valtionvarainministeriön työryhmän selvityksestä käy hyvin ilmi niin syyt muutosten takaa kuin myös tarvittavat toimet muutosten toteuttamiseksi. Vuonna 2008 valtionvarainministeriö asetti työryhmän arvioimaan nykyistä verojärjestelmää ja talouden toimintaympäristöä. Tavoitteeksi asetettiin talouskasvua tukeva verojärjestelmä, joka ottaa huomioon myös ekologisen kestävän kehityksen vaatimukset. (Valtiovarainministeriö, Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti, 2010.)

Yritys- ja pääomatuloverotuksen muutosten taustalla on painopisteen siirtäminen yhteisöverotuksesta henkilötason pääomatuloverotukseen. Käytännössä tämä tarkoittaa yhteisöverokannan laskemista 26 %:sta 24,5 %:in. Yhteisöveron alentaminen on valtiolta selvä merkki sen halusta tukea suomalaista yritystoimintaa alati kiristyvän kilpailun vallitessa. Myös pääomatuloverotus kiristyi 28 %:a 30 %:in. Mikäli pääomatulon yhteismäärä ylittää verovuonna 50 000 euroa, on vero ylimenevältä osalta 32 %. Tällä pyritään luomaan talouskasvulle suotuisa ympäristö, jossa verotus kohdistuu yhteisöjen sijaan henkilöihin. (Veronmaksajat, 2012; Veromuutokset 2012.)

Myös osinkoverotuksessa tapahtui muutoksia, sillä listaamattomasta yhtiöstä saatava verovapaan osingon yläraja aleni 90 000 eurosta 60 000 euroon. Pääomatulo-osinkoa on yhdeksän prosentin vuotuinen tuotto osingonsaajan omistamien osakkeiden matemaattiselle arvolle. Ylimenevästä osasta 70 % luetaan saajalleen verotettavaksi pääomatulona ja loput 30 % on verovapaata tuloa. (TVL § 33b 1 momentti). Mikäli osinkoa päätetään jakaa yli 9 % osakkeen matemaattisen arvon,

verotetaan siitä 70 % veronalaisena ansiotulona ja loput 30 % on saajalleen verovapaata tuloa. (TVL § 33b momentti 2). Listatusta yhtiöstä saatua osinkoa sen sijaan verotetaan 50 000 euroon asti 70 % pääomatulona ja 30 % verovapaana tulona. (TVL § 33a momentti 1). Mikäli saatu osinko ylittää verovuonna 50 000 euroa, on pääomatulon verokanta 32 %. (Veronmaksajat, 2012; Osinkotulojen verotus.)

Verotusympäristössä tapahtuvat muutokset pyrkivät osaltaan vahvistamaan hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjaa sekä julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä. Tähän pyritään laajentamalla valtiontalouden veropohjaa sekä tekemällä muutoksia veroperusteisiin. Kaikkien näiden toimien tarkoituksena on muun muassa vahvistaa talouskasvua ja työllisyyttä sekä ottaa paremmin huomioon ympäristön asettamat vaatimukset tuotannon ja kulutuksen osalta. (Valtion talousarvioesitykset; Hallitusohjelman mukaiset veroperustemuutokset.)

Verotuksen painopistettä on siirretty kasvua edistävämpään suuntaan, jolloin työn ja yrittämisen verotusta kevennetään, kun taas ympäristö- ja terveysperusteista verotusta kiristetään. Tällä ympäristö- ja terveysperusteisella verotuksella tarkoitetaan terveydelle haitallisten tupakka- ja alkoholituotteiden, sekä muun muassa ajoneuvojen käyttövoimaverojen korottamista. Konkreettisesti tämä tarkoittaa valmisteveron nostamista niin makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien osalta kuin myös tupakka- ja alkoholituotteidenkin kohdalla. (Valtion talousarvioesitykset; Hallitusohjelman mukaiset veroperustemuutokset.)

Verotusympäristön muutokset pyrkivät myös kaventamaan tuloeroja. Keinoja erojen kaventamiseen ovat niin pääomatuloveron sekä perintöveron nostaminen kuin pienituloisten verotuksen keventäminen. Myös yritysten toimintaan vaikuttavaa yhteisöverokantaa alennetaan. Tämä alentaminen pienentää huomattavasti kuntien verotuloja sitä pyritäänkin kompensoimaan korottamalla kuntien saamaa osuutta verotuloista. Kunnille on luvassa 5 % korotettu yhteisövero-osuus vuosina 2012 ja 2013. (Valtion talousarvioesitykset; Hallitusohjelman mukaiset veroperustemuutokset.)

2.3 Tilinpäätös ja sen yhteys verotukseen

Kirjanpidon ja näin ollen myös tilinpäätöksen yhteys verotukseen on Suomessa varsin suuri. Yrityksen verotettava tulo lasketaan kirjanpidosta johdetun tuloksen avulla. Elinkeinotuloverolakimme perustana on jo 1950-luvulta lähtien ollut professori

Martti Saarion esittelemä meno-tulo-teoria, vaikkakin nykyisellään noita viittauksia on elinkeinotuloverolaistamme poistettu. (Välimäki, 2004.)

Kansainväliset IAS-tilinpäätösstandardit taas korostavat meno-tulo-ajattelun sijaan varallisuuden laskentaa, joten yhteys tilinpäätöksen ja verotuksen välillä tulee poistumaan, jos ja kun nämä standardit otetaan käyttöön laajemmin myös Suomessa. Ajattelu siirtyy enemmän sijoittaja-näkökulmaa korostavaksi, kun taas meno-tulo-ajattelun taustalla on ollut velkojien suoja korostava lähtökohta. Tilikauden ja verovuoden yhteys ajallisesti on myös hyvin kiinteä, sillä molemmissa tulo määritetään samalta laskentakaudelta. Tilikausi tai kalenterivuoden aikana päättyneet tilikaudet muodostavat verovuoden, jolta verotettava tulo määritellään. (Välimäki, 2004.)

Vero- ja tilinpäätössuunnitteluilla on laajat kytkennät toisiinsa. Varsinkin EVL-muutos (1077/2008) lähensi kirjanpitoa ja verotusta. Muutoksen johdosta tiettyjen realisoitumattomien arvomuutosten verokohtelu on suoraan sidoksissa kirjanpitoon. Esimerkkinä verotuksen ja kirjanpidon suhteesta voidaan mainita, että yrityksen hankinnan ja tuotevalmistuksen kiinteät menot voidaan vähentää verotuksessa ainoastaan, jos vastaavat vähennykset on tehty myös kirjanpidossa. Verovähennys ei onnistu mikäli kiinteä meno sisältyy kirjanpidossa aktivoituun hankintamenuun (EVL § 14; Kukkonen & Walden 2011, 101.)

Yksi elinkeinotuloverolain selkeimmin tilinpäätökseen liittyvä kohta on EVL § 54, jossa määritellään poistojen ja arvonalentumisten käsittelyä niin kirjanpidollisesta kuin verotuksellisesta näkökulmasta. Tiedot kulut ovat vähennyskelpoisia vain, mikäli ne on käsitelty aiemmin myös kirjanpidossa. Tässä kohtaa on myös syytä muistaa suunnitelman mukaisten poistojen sekä verotuksessa vähennyskelpoisten poistojen eroavaisuus toisistaan. Verotuksessa vähennyskelpoiset poistot perustuvat verolakien säännöksiin. Nämä poistot eroavat toisistaan niin poistomenetelmien kuin aikojenkin osalta. Selkeimmin eroavaisuus ilmenee tilinpäätöksen yhteydessä mahdollisesti tehtävillä yli/alipoistoilla, jotka kerryttävät poistoeroa. (Kirjanpitolautakunnan yleisohjeet; 16.10.2007.)

2.4 Ennakkoverot

Etukäteen yrityksen toiminnasta maksettavia veroja nimitetään ennakkoveroiksi. Ennakkoverojen tulee vastata mahdollisimman tarkasti tilikauden lopullista veroa.

Niiden määrittämiseen käytetäänkin viimeksi vahvistettua verotettavaa tuloa. Jos kuitenkin verotettava tulo poikkeaa edellisestä vahvistetusta tulosta, on siihen mahdollisuus hakea muutosta joko korottamalla, alentamalla tai jopa poistamalla ennako kokonaan. Yrityksen edellisenä tilikautena saamat satunnaiset tulot, esimerkiksi luovutusvoitto, jätetään huomioimatta ennakkoa määritettäessä. Yritystoiminnan alkuvaiheessa verottaja laskee yritykselle ennakkoverot yrityksen toimittaman oman arvion pohjalta. (Koponen 2011, 298.) Hakijan tulee kuitenkin muistaa hakea korottamista viimeistään kuukautta ennen tilikauden päättymistä. Alentamista voidaan sen sijaan hakea vielä neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä (Ennakon muutokset - osakeyhtiö ja osuuskunta).

Ennakkoverojen maksulla yrityksen veronkantoa pyritään saamaan mahdollisimman tasaiseksi. Alimitoitettut ennakkoverot kostautuvat tilikauden lopussa, jolloin maksettavaksi jää huomattavasti todellista suurempi veron määrä. Verorasitusta voivat aiheuttaa verolle asetettavat yhteisökorot, mikäli ennakkontäydennysmaksuja on maksettu myöhemmin kuin veroilmoituksen viimeisenä jättöpäivänä. Myös uudet korotetut ennakot aiheuttavat rasitetta niiden kerryttäessä myös yhteisökorkoa. (Pk-yritysten riskienhallinta; Mitoita ennakkoverot oikein!.) Toisaalta myös liian suuret maksetut ennakot rasittavat yritystä, eivätkä anna todellista kuvaa yrityksen maksuvalmiudesta (Ennakkoverot – osakeyhtiö ja osuuskunta; Miten ennakkoverot määräytyvät?).

Ennakkoverot ovat yritykselle erinomainen ja varsin yksinkertainen tapa harjoittaa verosuunnittelua. Oikein lasketuilla ennakoilla yritys varmistaa tasaisen veronkannon koko tilikauden ajalle. Mikäli lasketut ennakot eivät syystä tai toisesta vastaa tilikauden todellista verojen määrää, voidaan niihin hakea muutosta verottajalta varsin joustavasti. Ongelmaksi voi toki muodostua yrityksen itsensä huolimattomuus määrääjoissa, jonka seurauksena maksettavalle jäännösverolle voi muodostua sivukuluja, muun muassa yhteisökoron muodossa. Mikäli tilikauden aikana maksetut ennakot eivät riitä kattamaan todellista veron tarvetta, luetaan lopullisessa verotuksessa huomioon vain maksetut ennakot. (Koponen 2011, 298.)

2.5 Verotukseen liittyvät epävarmuustekijät

Verotukseen liittyy useita epävarmuustekijöitä, jotka voivat johtua niin yrittäjän itsensä toimista kuin verolainsäädännössä tapahtuvista muutoksista. Osaan epävarmuustekijöistä voi siis vaikuttaa paremmin kuin toisiin. Verotusratkaisujen

odottaminen on yrityksille epämieluisaa, eivätkä ne monesti jääkään odottamaan verotusratkaisua toimitettavasta verotuksesta. Tällöin yritykset hakevat Verohallinnolta ennakkotietoa, eli sitovaa päätöstä siitä kuinka Verohallinto verotusta toimittaessaan menettelee. (Ennakkotieto-, ennakkoratkaisu- ja poikkeuslupahakemus- osakeyhtiö ja osuuskunta.)

Vero-oikeudellisesti ongelmallisia kysymyksiä voi aiheuttaa osakeyhtiönlain mukainen pääomajärjestelmä, kuten esimerkiksi kysymys siitä kuinka sijoitetun vapaan pääoman rahastosta jaettuja varoja verotetaan jaettaessa niitä osakkaille. Myös kysymys siitä onko vastikkeettomasti tehdyt sijoitukset aina pääomasijoituksia verotuksessa, liittyy vahvasti vero-oikeudellisiin ongelmiin. Sulautuvan yhtiön voittovarojen kirjaaminen vaikuttaa myöhempään voittovarojenjakamiseen vastaanottavan yrityksen taseessa. (Mähönen & Villa 2009, 165.)

2.6 Osakkeenomistajan verotus

2.6.1 Varojen jakaminen osakkeen omistajille

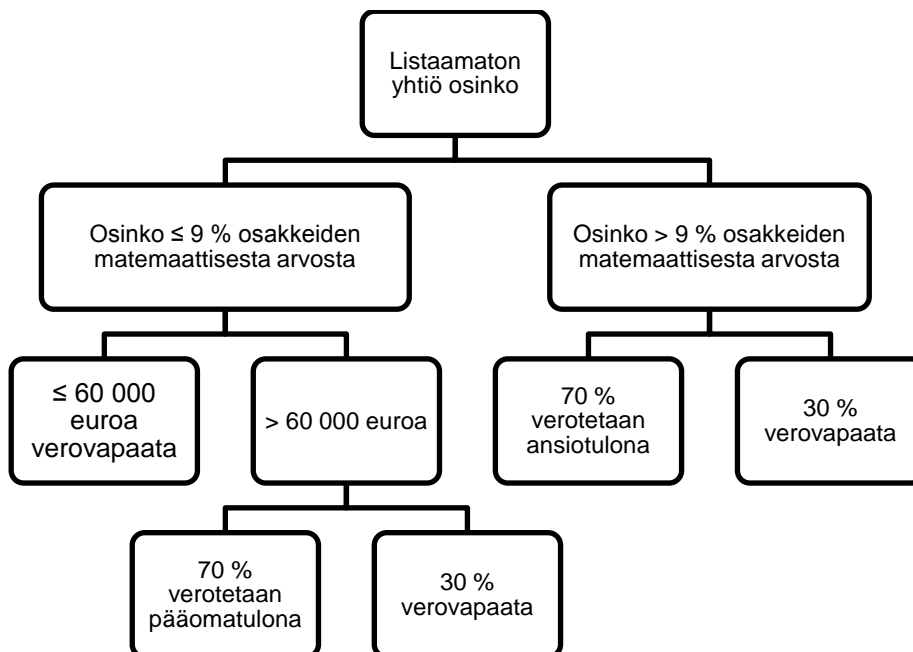
Osakkaat voivat nostaa osakeyhtiöstä varoja kolmella eri tavalla: palkkana, osinkona tai osakaslainana. Täysin verovapaat yksityisöt eivät osakeyhtiössä ole mahdollisia. Seuraavaksi käymme läpi osakkeenomistajan verokohtelun eri varojen nostamistilanteissa. Nostaakseen palkkaa ja luontaisetuja yrityksestä, tulee osakkeen omistajan tehdä töitä yrityksen lukuun. Vaikka osakas tekee töitä yrityksessä, ei hänen ole pakko nostaa palkkaa lainkaan vaan hän voi myös nostaa pelkkää osinkoa. Osakkaalle maksettava palkka tulee käsitellä palkkakirjanpidossa palkkana. Tämä on erityisen tärkeää sillä palkkakirjanpidossa näkymätön palkka luetaan peitellyksi osingon jaoksi. Maksettavan palkan tulee myös olla kohtuullinen tehtyyn työhön nähden. Jälleen kerran kohtuuttomat korvaukset luetaan verotuksessa peitellyksi osingoksi. (Suoritukset osakkeenomistajille – osakeyhtiö; Osingon jakaminen pääoma- ja ansiotuloon.)

Laskenta- ja veropalvelu Tabula Oy:n toimitusjohtaja Karri Niemisen taloushallintoliitolle julkaisemassa artikkelissa vertaillaan osakkaan verotusta hänen nostaessaan yrityksestä palkkaa, osinkoa tai palkkaa sekä osinkoa. Koska artikkeli on julkaistu jo 2007 ja se sisältää näin ollen vanhentunutta tietoa yhteisöverokannasta sekä osinkoverotuksesta, käytämme sitä vain soveltuvin osin. Artikkelissa Nieminen painottaa sosiaaliturvan merkitystä päätöksiä tehtäessä. Sillä,

kuuluuko osakas YEL- vai Tel-vakuutuksen piiriin, on suuri merkitys. Yrittäjäeläkkeen vaikutuksen alla olevalle osakkaalle ei ole suurta merkitystä sillä, maksetaanko varoja palkkana vai osinkona, kun taas Tel-vakuutuksen omaava osakas varmistaa sosiaaliturvansa nostamalla varoja palkkana. (Hopeasaari, s.a.)

Mikäli osakas päättää nostaa varoja yrityksestä osinkoina, jaetaan tämä tulo verovapaaseen tuloon, pääomatuloon sekä ansiotuloon. Vuoden 2012 alusta voimaan astuneet veromuutokset vaikuttavat osaltaan myös osinkotulojen verotukseen. Osinkoa voidaan siis jakaa listaamattomassa osakeyhtiössä pääomatulo-osinkona 9 % osingonsaajan omistamien osakkeiden matemaattiselle arvolle (TVL § 33b 1 momentti). Matemaattisen arvon määrittämiseen käytetään yhtiön verovuotta edeltävän vuoden nettovarallisuutta; varoista vähennetään velat ja saatu tulos jaetaan ulkona olevien osakkeiden määrällä. Laskelmissa ei tule ottaa huomioon yhtiön lunastamia tai muutoin hankkimia omia osakkeita (ArVL § 2 momentti 2). Saatujen pääomatulo-osinkojen määrästä verovapaata tuloa ovat saadut osingot 60 000 € asti. Ylimenevä osuus sen sijaan jaetaan 70 % veronalaiseen ansiotuloon ja 30 % verovapaaseen tuloon. (TVL § 33b momentti 2).

Laadimme alla olevan kuvan selventämään listaamattomasta yhtiöstä saadun osingon verotusta.

Kuva 1. Listaamattomasta osakeyhtiöstä saatava osinko (Koponen, 271)

Osakkaan on myös mahdollista saada osakeyhtiöstä osakaslainaa. Verotettavan lainan saajan ei itse tarvitse olla osakkaana, mikäli hänen perheenjäsenensä omistaa suoraan tai välillisesti vähintään 10 % yhtiön osakkeista tai perheenjäsenillä on vastaava osuus yhtiön osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Veronalaiseksi pääomatuloksi luetaan se määrä nostetusta rahalainasta, joka on verovuoden päättyessä maksamatta. (TVL § 53a.)

Nostetut rahalainat pienentävät osingonsaajan omistamien osakkeiden matemaattista arvoa osingonjakotilanteessa. Ensisijaisesti laina vähennetään lainanottajan omien osakkeiden arvosta ja ylittävältä osalta perheenjäsenten osakkeiden arvosta osakeomistuksen suhteessa (TVL § 33b momentti 5). Osakkeiden arvosta vähennetään vain se lainan määrä, joka sisältyy yhtiön edellisen vuoden nettovarallisuuteen. On tärkeää muistaa myös 10 % omistusosuuden vaatimus, joka aiheuttaa osakkeiden matemaattisen arvon pienenemisen. (ArVL § 2 momentti 2; Tomperi 2009, 53–54.)

2.6.2 Peitelty osinko ja veronkierto

Peitellyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella joko tavallisesta olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastikkeetta (VML § 29). Jotta jaettu etu luetaan peiteltyksi osingoksi, tulee se välittömästi ja konkreettisesti koitua osakkaan tai hänen omaisensa hyväksi ja hänellä on oltava mahdollisuus vaikuttaa yhtiön päätöksiin. Myös yhtiön taloudellinen tilanne voi poikkeavan hinnoittelun tai muun syyn takia heikentyä. (Ossa 2011, 233; Koponen 2011, 357.)

Tapoja jakaa peiteltyä osinkoa on useita. Palkan suorittaminen osakkaan tai hänen omaisensa hyväksi, lahjapalkkio, osapalkka, asuntoetu, edustus- tai matkustuskustannukset, vakuutus maksu tai joku muu kohtuuttomana pidettävä etuus. Myös osakaslaina voi tulla verotetuksi peiteltyinä osinkona, edellyttäen kuitenkin, ettei osakkaalla ole lainan nostohetkellä taloudellisesti mahdollista tai muuten aikomusta maksaa lainaa takaisin. Niin ikään virheellinen hinnoittelu voidaan katsoa peiteltyksi osingonjaoksi, joskin se luetaan usein osakeyhtiölain 13 luvussa tarkoitettuun laittomaan varojen jakamiseen. Laiton varojen jakaminen ei tosin täytä kaikkia peiteltyyn osingon piirteitä, sen ollessa luonteeltaan avointa. (OYL Luku 13.)

Verotuksellisesta näkökulmasta asiaa tarkasteltaessa laitton varojen jako voi kuitenkin olla peiteltyä osinkoa, esimerkkinä tilanne jossa osakas nostaa yhtiöstä varoja vastikkeetta tai poikkeavalla hinnoittelulla. Tärkeäksi avaintekijäksi nousee OYL:n mukainen osakeyhtiön tahdonvaltaisuus. Tällaista tahdonvaltaisuutta ei verotuksellisesti tunneta, joten liiketaloudellinen peruste tai osakkeenomistajien hyväksyminen eivät kumoa tilannetta, jossa peiteltyä osinkoa on syytä epäillä jaettavan. (Ossa 2011, 236.)

VML § 29 momentti 2 mukainen omien osakkeiden hankkiminen tai lunastaminen, osakepääoman, vararahaston tai ylikurssirahaston alentaminen osingosta maksettavien verojen välttämiseksi, luetaan peiteltyksi osingoksi. Tällöin jaetut varat katsotaan osakkaan veronalaiseksi tuloksi. Vaikka peiteltyä osinkoa verotetaan TVL § 33d mukaisesti 70 % ansiotulona ja 30 % verovapaana tulona, muodostuu verotus usein ankarammaksi kuin avoimen osingon verotus. (Tomperi 2009, 56.)

VML 28 § käsittelee veron kiertämistä ja laki määrittää veron kiertämisen seuraavasti: *Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, on verotusta toimitettaessa meneteltävä niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa. Jos kauppahinta, muu vastike tai suoritus aika on kauppa- tai muussa sopimuksessa määrätty taikka muuhun toimenpiteeseen on ryhdytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta verosta vapauduttaisiin, voidaan verotettava tulo ja omaisuus arvioida.*

Jos on ilmeistä, että verotusta toimitettaessa olisi meneteltävä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, on verotusta toimitettaessa huolellisesti tutkittava kaikki ne seikat, jotka voivat vaikuttaa asian arvostelemiseen, sekä annettava verovelvolliselle tilaisuus esittää selvitys havaituista seikoista. Mikäli verovelvollinen ei tällöin esitä selvitystä siitä, että olosuhteelle tai toimenpiteelle annettu oikeudellinen muoto vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta taikka ettei toimenpiteeseen ole ryhdytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta verosta vapauduttaisiin, verotusta toimitettaessa on meneteltävä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Veron kiertämisellä tarkoitetaan verovelvollisen pyrkimystä saada veroetuja antamalla olosuhteille tai toimenpiteille niiden varsinaista luonnetta tai tarkoitusta vastaamattoman muoto. Järjestelyt ovat usein keinotekoisia, eivätkä vastaa toimenpiteen todellista luonnetta. Kirjanpitolaissa vastaavaa periaatetta kutsutaan sisältöpainotteisuuden periaatteeksi (KPL Luku 3 § 3). Tulee myös muistaa

yrittäjärjestelyissä sovellettavien jatkuvuusperiaatteen sekä neutraliteetin soveltamatta jättäminen, mikäli järjestelyihin katsotaan liittyvän veronkiertoa. (EVL § 52h). Esimerkkinä sivuuttamispykälästä voidaan käyttää KHO 2000/2530 tapausta, jossa yhtiömuodon muutoksella on pyritty välttymään toiminnasta kertyneen tuloksen verojen maksulta. (Leppiniemi & Walden 2009, 91–92, 169.)

Veronkierto on ollut otsikoissa myös uuden lakiesityksen julkaisemisen jälkeen. Hallitus valmistelee emo- ja tytäryhtiöiden väliseen verosuunnitteluun puuttumista. Nykyisellään suomalainen yritys voi rahoittaa toimintaansa ulkomailta operoivan emotai tytäryhtiönsä korkeakorkoisella lainalla. Suomessa korkeat korkokulut ovat vähennyskelpoisia, kun taas ulkomailla verottaja kohtelee lainaa lempeästi suurten korkotulojen avustuksella. Helsingin Sanomien 9.9.2012 julkaisemassa uutisessa esimerkkinä käytetään Suomen Asiakastietoa, jonka emoyhtiönä ja omistajana toimii Bahrainissa operoiva pääomasijoitusyhtiö. Keväällä valmistuneen lakiluonnoksen mukaan korkomenoja voitaisiin vähentää enintään 30 % asti elinkeinotoiminnan tuloksesta ennen korkoja ja poistoja. (Silfverberg, 2012.)

2.7 Verotus erityistapauksissa

2.7.1 Yrittäjärjestelyt

Elinkeinoverolain 52 § määrittelee ilman välittömiä veroseuraamuksia tehtävät yrittäjärjestelyt. Se perustuu yrittäjärjestelydirektiiviin (90/434/ETY) ja sen piiriin kuuluu jäsenvaltioissa vaikuttavien yhtiöiden sulautuminen, jakautuminen, osittaisjakautuminen, varojensiirto, osakevaihto sekä kotipaikan siirto. EVL 52 §:n on tarkoitus madaltaa liiketaloudellisessa mielessä toteutettavien yrittäjärjestelyjen verokynnystä sekä parantaa kilpailukykyä. On kuitenkin syytä muistaa osapuolten identiteetin säilymisen tärkeys, sillä se on edellytys jatkuvuuden periaatteen säilymiselle myös jatkossa. Jos identiteetin ei voida katsoa säilyneen, on kyseessä yhtiön purkautuminen ja näin ollen varojen siirtyminen tai muutoin veronalainen tapahtuma. Niin ikään yrittäjärjestelyiden jälkeisillä tapahtumilla on suuri rooli liiketaloudellista perustetta arvioitaessa. Veroneutraliteettia ei sovelleta, mikäli järjestelyissä voidaan tunnistaa veronkierron piirteitä. (EVL § 52h; Leppiniemi & Walden 2009, 456.)

Käsitlemme kaksi yrittäjärjestelymuotoa, sulautumisen ja jakautumisen sekä osakeyhtiölain että elinkeinotuloverolain näkökulmasta. Jos yrityksen toiminta jatkuu

yritysjärjestelyn jälkeen yhtenä yrityksenä, on tuolloin kyseessä sulautuminen eli fuusio. Sulautuminen voi olla joko absorptio- tai kombinaatiosulautuminen. Absorptiosulautumisessa yhden tai useamman yhtiön velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle, kun taas kombinaatiosulautumista varten perustetaan kokonaan uusi yritys, jolle velat ja varat siirretään. Osakeyhtiölaissa sulautumisen määritelmä sekä sitä koskevat säädökset löytyvät 16. luvusta § 1-2. Muita mahdollisia sulautumisen muotoja ovat tytäryhtiösulautuminen, joka on absorptiosulautumisen erikoismuoto, sekä kolmikantasulautuminen. Sulautuminen voi aina myös aiheuttaa sulautumistappiota tai sulautumisvoittoa, riippuen nettovarojen suuruudesta sekä sulautuvan yhtiön osakkaille annettujen uusien osakkeiden arvosta. Mikäli nettovarojen arvo on suurempi, syntyy voittoa ja päinvastoin. (Tomperi 2009, 125, 126.)

Jakautumisen vastakohta sen sijaan on sulautuminen, mikä on mahdollista vain osakeyhtiömuotoisilla yhtiöillä. Yksityisliikkeissä tai henkilöyhtiöissä jakautuminen ei ole mahdollista. OYL Luku 17 § 1 mukaan jakautuvan yhtiön varat ja velat voivat osittain tai kokonaan siirtyä yhdelle tai useammalle osakeyhtiölle. Jakautumisen seurauksena syntyvä jakautumisvastike voi olla osakkeita, rahaa, muuta omaisuutta tai sitoumuksia. (Leppiniemi & Walden 2009, 472.)

Kirjanpidollisesta näkökulmasta asiaa tarkasteltaessa, voidaan todeta jakautumisen noudattavan jatkuvuuden periaatetta. Varat siirtyvät kirjanpitoarvojensa mukaisesti, kuten myös sidottu ja vapaa oma pääoma, joita tulee jakautumisen jälkeisessä yhtiössä olla yhtä paljon kuin niitä oli jakautuvassa yrityksessä. Tilanne jossa jakautumisessa maksetaan rahavastiketta, pienentää vastaavaa rahoitusomaisuutta sekä vastattavaa puolen omaa pääomaa, sillä sidotun pääoman määrän tulee säilyä ennallaan. Muut mahdolliset erotukset osakepääomassa kirjataan vapaan pääoman rahastoon. (Leppiniemi, & Walden 2009, 472.)

Yritysjärjestelyitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee muistaa elinkeinoverolain ja osakeyhtiölain erilainen sallivuus verosuunnittelun kannalta. Suurimmat erot löytyvät EVL § 52c, jossa mainitaan rahavastikkeiden 10 % enimmäisosuus, kun taas osakeyhtiölaista vastaava rajoitus puuttuu. Toinen varsin paljon poikkeava säännös käsittelee osakkeenomistajien osuuksien suhdetta, jonka tulee elinkeinoverolain mukaan pysyä samassa suhteessa. Jälleen kerran osakeyhtiölaki on asian suhteen sallivampi, eikä sen mukaan kaikkien osakkaiden tarvitse edes tulla osakkaiksi. (Leppiniemi, & Walden 2009, 478.)

2.7.2 Sukupolvenvaihdos

Sukupolvenvaihdos on suurten ikäluokkien ikääntymisestä johtuen ajankohtaista monissa yrityksissä. Sukupolvenvaihdos on usein monen muuttujan lopputulos, jossa tulee ottaa huomioon niin väistyvän yrittäjän tarpeet, toiminnan jatkajien valmiudet sekä perillisten tasa-arvoinen kohtelu. Näistä tärkeimpinä luonnollisesti ovat väistyvän yrittäjän toiveet ja tarpeet, onhan kyse hänen elämäntyönsä ”hinnoittelusta”. Sukupolvenvaihdosta suunniteltaessa tulee huolehtia myös yrityksen taloudellisten edellytysten turvaamisesta sekä vaihdoksen rahoituksesta ja sen kohdistamisesta. Verotuksellisesta näkökulmasta tärkeimpiä sukupolvenvaihdokseen vaikuttavia tekijöitä ovat lahjaverotus, tuloverotus sekä varainsiirtoverotus. Käymme läpi eri keinot suorittaa sukupolvenvaihdos osakeyhtiössä. Keinoja ovat kauppa, lahja, lahjanluonteinen kauppa tai yhtiön lunastaminen. (Engblom ym. 2012, 669–670.)

Kun kyseessä on kauppa, syntyy tästä luovuttajalle luovutusvoittoa. Kaupasta syntyvät mahdolliset kustannukset lisätään yhteen hankintamenon kanssa, ja tämä vähennetään syntyneestä luovutushinnasta (luovutushinta vähennettynä hankintamenolla, lisättynä myyntikustannuksilla on yhtä kuin luovutusvoitto). Veroja luovutusvoitosta maksetaan 30 % aina 50 000€ asti ja ylimenevältä osalta 32 %. Mikäli yrityksen myynnistä taas syntyy luovutustappiota, on tappio mahdollista vähentää luovutusvoitoista verovuonna ja kolmena sitä seuraavana vuotena sitä mukaan kuin voittoa kertyy. (TVL § 50). Tulee myös muistaa hankintameno-olettaman käyttömahdollisuus, mikäli se on suurempi kuin todellinen hankintameno. Yleisesti hankintameno-olettama on 20 % saadusta luovutushinnasta ja luovuttajan omistaessa omaisuuden vähintään 10 vuoden ajan, on hankintameno-olettama 40 %. Korolliset velat, joita syntyy, mikäli kauppasummaa ei suoriteta kerralla myyjälle, on hyvä ilmoittaa verotuksessa niiden vähennyskelpoisuuden takia. Velka voi olla maksamatta vielä perinnönjakohetkelläkin, jolloin se lisää pesän varoja. Velka on myös mahdollista antaa anteeksi, jolloin siihen ei voida soveltaa lahjaverotuksessa säädettyjä huojennuksia. TVL:n mukaan vähennyskelpoisuus on voimassa, vaikka vastaava voitto olisi verovapaa. Tähän vaikuttaa se, ettei luovutustappion vähennyskelpoisuus perustu vastaavuusperiaatteelle. Tuloveroseuraamukset voivat määräytyä myös EVL mukaan, mikäli luovutettava omaisuus sisältyy elinkeinotoiminnan tulonlähteen varoihin. (Engblom ym. 2012, 671–672 & Walden 2009, 497.)

Ennakkokannanottoa hakemalla voidaan ennakoida tulo- ja lahjaveroseuraamuksia, joita on muuten hankala arvioida, koska verotuksessa käytettävä käypäarvo ei ole tiedossa. Tulee muistaa kauppaan liittyvien verohuojennusten säilyminen sillä edellytyksellä ettei luovutuksensaaja myy luovutuksen kohdetta ennen kuin viisi vuotta on kulunut hänen saannostaan (TVL § 48 momentti 5.)

Lahjoituksena tapahtuvaan sukupolvenvaihdokseen liittyy luonnollisesti perintö- ja lahjaverolaki. Perintö- ja lahjaverotukseen säädettiin huojennuksia vuonna 1979, kohtuuttomana pidetyn käyvän arvon vuoksi. Suurin muutos huojennuksiin tuli vuonna 2004, kun verouudistuksen myötä verotusarvot lähentyivät käypiä arvoja. Vuonna 2006 varallisuusverolaki kumottiin, jolloin huojennuksien laskentaperusteeksi tuli vertailuarvo. Viime vuosina perintö- ja lahjaveroasteikko on kokenut muutoksia niin Matti Vanhasen kuin nykyisen Jyrki Kataisen hallitusten toimesta. Viimeksi mainitun uudistukset astuivat voimaan 1.1.2012, jolloin ensimmäisen veroluokan veroasteikkoihin lisättiin neljäs porras 200 000€ ylittävältä osalta. Mitä huojennussäännöstöön tulee, on sen soveltaminen käytännössä varsin vaikeaselkoista. Veron määrää laskettaessa käyvän arvon perusteella lasketun veron ja vertailuarvon perusteella lasketun veron erotus jätetään panematta maksuun. Sukupolvenvaihdoksia koskevat huojennukset sen sijaan löytyvät PerVL § 55 momentti 1, jossa mainitaan yrityksen toiminnan jatkamisen vaikutukset huojennuksiin. (Engblom ym. 2012, 675–676.)

Esimerkki sukupolvenvaihdoksen toteutettavan lahjoituksen verohuojennuksesta: Yritysvarallisuuden käypä arvo on 100 000 euroa, josta lahjaveron määrä olisi 10 810 euroa. Varallisuuden huojennettu arvo on 20 000 euroa, ja vastaavan lahjaveron määrä 1310 euroa. Verojen erotus on 9 500 euroa (I erotus). Toiseksi käyvin arvoin lasketusta lahjaverosta, 10 810 € vähennetään 850 euroa. Huojennuslaskelman II erotus on 9 960 euroa. Maksuunpanematta jätetään verojen erotus 9 500 euroa, koska se on pienempi kuin määrä, jolla yritysvarallisuudesta menevä vero ylittää 850 euroa. Maksuunpantava lahjavero on 1 310 euroa. (Engblom ym. 2012, 676; PerVL § 55 momentti 2.)

Perintöverolain § 18 momentin 3 :n mukaan lahjansaajan maksaessa vastikkeen joka ylittää $\frac{3}{4}$ lahja- ja perintöverolaissa tarkoitettua käyvästä arvosta, maksetun vastikkeen ja käyvän arvon välinen erotus ei ole lahja vaan kyseessä on tällöin lahjanluonteinen kauppa. Huojennussäännökset tulevat kyseeseen vasta kun

maksettu vastike on $\frac{3}{4}$ tai vähemmän lahjaverotusarvosta. Myös PerVL § 55 momentti 3:stä on säädetty huojennus, jonka mukaan lahjaveroa ei panna maksuun, jos vastike on enemmän kuin 50 % käyvästä arvosta. Edellytyksenä on, että sukupolvenvaihdossäännökset täyttyvät. Tässäkin tapauksessa maksetun vastikkeen ja käyvän arvon välinen erotus on lahjaa, mutta lahjaveroa siitä ei makseta. Ennakoilmoituksen tekeminen on kuitenkin tärkeää, sillä lahjaverotusarvoa ei varmuudella voida tietää. Usein veroviranomainen ja verovelvollinen ovat eri mieltä luovutetun omaisuuden käyvästä arvosta. Tällöin niin kutsutun soveltamisvaatimuksen esittäminen on järkevää. Käytännössähän lahjanluonteinen kaupan voidaan katsoa olevan alihintainen kauppa. (Engblom ym. 2012, 686–687.)

Esimerkki lahjanluonteisesta kaupasta: Yritysvarallisuuden käypä arvo on 100 000 euroa. Kauppahintana maksetaan 20 000 euroa eli 20 % käyvästä arvosta. Lahjan osuudeksi jää 80 % eli 80 000 euroa, josta lahjavero I veroluokassa olisi 8 210 euroa. Yritysvarallisuuden huojennettu arvo on 60 000 euroa. Lahjan osuus tästä on 80 % eli 48 000 euroa. Lahjavero tästä on 4 110 euroa. Verojen erotus on 4 100 euroa (erotus I). Toiseksi käyvin arvoin lasketusta lahjaverosta, 8 210 eurosta vähennetään 850 euroa. Huojennuslaskelman II erotus on 7 360 euroa. Maksuun panematta jätetään verojen erotus 4 100 euroa, koska se on pienempi kuin määrä, jolla yritysvarallisuudesta menevä vero ylittää 850 euroa. Maksuunpantava vero on 4 110 euroa. (Engblom ym. 2012, 687.)

3 Osakeyhtiön verosuunnittelu

Verosuunnittelun tarkoitus on ilmaista, kuinka verot vaikuttavat yrityksen eri aikavälejä koskeviin suunnitelmiin. Verosuunnittelun tehtävänä on löytää yritykselle edullisin toimintavaihtoehto verotuksellisesti, sekä verohaittojen ja hallitsemattomien verotustilanteiden estäminen. (Leppiniemi 2005, 15.)

3.1 Tavoitteet

Verosuunnittelun keskeisimmät tavoitteet yrityksen kannalta on minimoida veroaste mahdollisimman pieneksi huonontamatta sillä tulosta. Kokonaisveroaste mittaa kerättyjen verojen suhdetta kokonaistuotannon arvoon. Verosuunnittelu on yrityksille ainoa keino harjoittaa laillista verojen optimointia. Kyseessä ei siis missään nimessä ole verojenkierto, vaan lain asettamien normien sisällä toimimisesta niin, että yritys hyödyntää sille luodut mahdollisuudet muuttuvassa verotusympäristössä. (Leppiniemi 2005, 15.)

Verotusnäkökulmasta tilinpäätössuunnittelun tavoitteena on

- Ennakoida eri toimenpiteiden veroseuraamukset
- Pyrkä vaikuttamaan siihen, että rahoittajien tuottovaatimus voidaan toteuttaa mahdollisimman edullisin verokustannuksin
- Vaikuttaa yritykseltä ja omistajilta veroina perittyjen varojen määrään ja ajoitukseen
- Riittävän liikkumavaran ylläpitäminen yrityksen tulosta laskettaessa. (Alhola & Koivikko & Rätty & Tuominen 2002, 11.)

Lisäksi tilinpäätöksen verotuksellinen suunnittelu voi olla muun muassa

- Arvionvaraisten seikkojen punnitsemista myös veroseuraamusten kannalta
- Todistusmateriaalin keräämistä ajoissa
- Tapahtuneen verotuksen jälkihuoltoa. (Alhola & Koivikko & Rätty & Tuominen 2002, 11.)

3.2 Verosuunnittelun haasteet

Verosuunnittelulla tarkoitetaan veroseuraamusten ennakkointia, jolloin yllättäviä, yritykselle usein haitallisia yllätyksiä ei pääse syntymään. Yleisesti verosuunnittelulla pyritään minimoimaan maksettavan veron määrä. Verosuunnitteluun liittyy kuitenkin

paljon haasteita ja riskejä, jotka suunnittelijan on hyvä tunnistaa voidakseen harjoittaa verosuunnittelua. Niin lait kuin verotuskäytäntökin ovat usein kovin tulkinnanvaraisia, eivätkä kaikki lakipykälät aukea niiden yksittäisellä tarkastelulla. Tällöin asiaa tulee tarkastella laajemmassa perspektiivissä, jolloin kaikki riskit ja mahdollisuudet tulevat ilmi. (Koponen 2011, 15). Ja kuten eräs verosuunnittelupalveluita tarjoava yritys internetsivuillaan toteaa: ” Käytännössä verosuunnittelu voi olla tilanteesta riippuen joko yksittäiseen tapahtumaan kohdistuva pienehkö toimenpide tai erittäin monipuolinen laajaan kokonaisuuteen, kuten yritystoimintaan tai suvun sisäisen varallisuuden allokointiin paneutuva analyysi.” (Executive Ordinance Oy, Verosuunnittelu.)

Verosuunnitteluun liittyy vahvasti kolme verosuunnittelun tasoa. Verosuunnittelun haasteellisuuden näkökulmasta voidaan kuitenkin todeta seuraavaa: mitä strategisempi suunnittelu, sitä vaikeampaa sen toteuttaminen sekä uudelleen suuntautuminen on. (Leppiniemi & Walden 2009, 143). Paneudumme työssämme myöhemmin verosuunnittelun tasoihin.

Yrityksen kannalta tilikausivalinnoilla tai ulkopuolisten talousyksiköiden välisillä suhteilla ei ole niin suurta merkitystä kuin toimialan valinnalla tai päätöksillä koskien merkittäviä investointeja. Ensin mainitut ovatkin hyvä esimerkki operatiivisista valinnoista, kun taas jälkimmäinen esimerkki on selkeästi strategista suunnittelua ja vaatii näin ollen yritykseltä vakavampaa harkintaa. (Leppiniemi & Walden 2009, 143.)

Rahoitus ja sen riittävyys kattamaan kaikki yrityksen toiminnot, on eräs tärkeimmistä yritystoiminnan mahdollistavista tekijöistä. Rahoituksen strateginen merkitys onkin suuri yrityksen kaikkien suunnitelmien kohdalla. Rahoituksen sidonnaisuus koko yrityksen toiminnassa on merkittävä ja täten sidokset tulee tunnistaa sekä ottaa huomioon strategisia päätöksiä tehtäessä. Yksittäisen ongelman eristäminen on mahdotonta, mikäli se liittyy jollain tapaa rahoitukseen. Sidonnaisuudet tulevat valitettavasti ilmi usein vasta kriisitilanteissa, jolloin yritys huomaa rahoituksen liittyvän kaikkeen sen tekemiseen. Parhaiten yllätyksiltä vältytään silloin, kun yritys tekee tarvittavat laskelmat ja suhtautuu sidonnaisuuksiin muutenkin niiden vaatimalla vakavuudella. Tämäkään ei välttämättä riitä, sillä päätöksentekijöiltä vaaditaan nykypäivänä myös hieman ennustajan taitoja. (Leppiniemi & Walden 2009, 144.)

Yksi tärkeimmistä verosuunnitteluun liittyvistä tekijöistä on joustavuus. Päätöksiä nopeiden verohyötyjen saamiseksi ei kannata tehdä, mikäli päätöksestä aiheutuu

jatkossa ongelmia yritykselle. Esimerkkinä voidaan käyttää pienen kommandiittiyhtiön muuttamista osakeyhtiöksi verohyödyn tavoittelemiseksi. Päätös ei ole erityisen joustava, sillä osakeyhtiön muuttaminen takaisin henkilöyhtiömuotoon ei ole toteutettavissa ongelmitta. Toinen verosuunnittelua tehtäessä muistettava asia on eri veromuotojen vaikutukset, niin yhdessä kuin erikseen. Yleisesti ottaen suurimmat suunnittelun mahdollisuudet liittyvät tuloverotukseen. Suuria tuloverotuksellisia päätöksiä tehtäessä yrityksen olisikin hyvä toteuttaa ne kirjallisesti, systemaattista aikataulua noudattaen. Tällöin kaikki mahdolliset näkökulmat ja mahdolliset riskit tulevat ilmi. Ja kuten Jarmo Leppiniemi ja Risto Walden kirjassaan Tilinpäätös- ja verosuunnittelut asian ilmaisevat: ” Mitä suuremmista päätöksistä on kysymys, sitä ainutkertaisempia ne ovat ja sitä vähemmän yrityksellä on rutiineita tällaisten asioiden hoitamiseen.” (Leppiniemi & Walden 2009, 143–144.)

3.3 Verosuunnittelun tasot

Yrityksen johtamisjärjestelmää kuvatessa puhutaan strategisesta, taktisesta ja operatiivisesta suunnittelusta. Tarkoituksena on näyttää suunta millä tavoin yritys saavuttaa niin pitkän kuin lyhyen aikavälin tavoitteensa. Samoja tasoja voidaan nähdä myös verosuunnittelussa, mutta niiden rajat eivät ole yhtä selkeät. Niiden välinen ero voi olla häilyvä ja tapaukset päällekkäisiä, jolloin ero näiden välillä sumenee. Luokittelusta on kuitenkin hyötyä toiminnan organisoinnin sekä tehtävien ja vastuiden jakamisessa. Mitä strategisempi suunnitelma on, sitä vaikeampaa mahdollisia vaikutuksia on muuttaa jälkikäteen. (Leppiniemi 2005, 147.)

Toimialavalinnat sekä merkittävät investoinnit ovat suunnittelun kannalta strategisia ja niiden uudelleen ohjaaminen tai muuttaminen on erityisen hankalaa niiden jo toteuduttua. Taktisia ja operatiivisia valintoja on helpompi muuttaa niin, etteivät ne vaikuta olennaisesti yrityksen toimintaan, esimerkkeinä tilikausi ja yritysten sekä ulkopuolisten talousyksiköiden väliset suhteet. (Leppiniemi 2005, 147–148.)

Mikäli yrityksellä on useita mahdollisuuksia saada aikaan halutunlainen tilinpäätös- tai veroseuraus, on hyvä huomioida sen joustavuus päätöstä tehtäessä. Esimerkkinä yhtiömuotoa valittaessa tulee ottaa huomioon, että osakeyhtiön muuttaminen takaisin henkilöyhtiöksi vaatii oikeudellisia tai verotuksellisia toimenpiteitä aiheuttaen mahdollisesti suuriakin kuluja yritykselle. (Leppiniemi 2005, 147–148.) Tästä syystä tuleekin miettiä, mikä on yhtiön ja verotuksen kannalta paras vaihtoehto jo yhtiömuotoa valittaessa.

Verostrategiaa tehtäessä onkin hyvä kartoittaa eri veromuodot, jotka saattavat aiheuttaa eroja eri yhtiömuotojen välillä. Suurimmat erot ovat yleensä tuloverotuksessa. Eri näkökulmien huomioon ottaminen on ensisijaisen tärkeää varsinkin suurissa ja ainutlaatuisissa tilanteissa, kuten suurissa yrityskaupoissa, sulautumisissa, ulkomaisen toiminnan aloittamisissa tai lopettamisessa, koska niiden merkitys voi vaikuttaa yrityksen toimintaan merkittävästi. Tästä johtuen tuleekin laatia kirjallinen, aikataulutettu ja vastuultaan jaettu verosuunnitelma. Näin ollen voidaan varmistua, että eri näkökulmat on otettu huomioon, kuten riskien hallinta, toiminnan laatu sekä systemaattisuus. (Leppiniemi 2005, 148.)

3.3.1 Strateginen verosuunnittelu

Strategisen verosuunnittelun tavoitteena on viitoittaa keinot, joilla suunnitelman päämäärä voidaan saavuttaa. Yleisesti ottaen strategisia valintoja ovat yritysmuotoa ja yritysrakennetta koskevat valinnat, kuten onko useamman yrityksen rypäs, konserni vai yksi yritys. Erilaiset yritysjärjestelyt ovat strategisia valintoja, kuten sulautuminen, jakautuminen, liiketoiminta siirto, osakevaihto, yrityskauppa, yrityksen lopettaminen ja saneeraaminen. (Leppiniemi 2005, 149.)

3.3.2 Taktinen verosuunnittelu

Taktisen verosuunnittelun tavoitteena on viitoittaa keinot, joilla suunnitelman tavoitteet voidaan saavuttaa. Yleensä tavoitteet liittyvät läheisesti toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat kirjanpidon ja verotuksen tavoitetuloksiin, kuten osingonjaot tai muun omistajan taloutta koskevat toimenpiteet, esimerkkinä osakaslaina, osakkaan puolesta annettava takaus ja omien osakkeiden hankinta. Myös pääomalainan koron tai lyhennyksen maksaminen vaikuttaa siihen, millainen oman pääoman rakenne yrityksessä tulee olla. (Leppiniemi 2005, 149.)

Oikeanlaisen rakenteen aikaansaamiseksi tulee usein saavuttaa tietynlainen tavoitetaso. Tavoitetulos saattaa usein liittyä myös yrityksen rahoitusrakenteeseen koskevaan tavoitteeseen, mikäli laina on sidottu kovenanteihin tai ehtoihin, jotka nostavat korkoja tai laina irtisanotaan rahoitusrakenteen tietyn rajan alittavan huonontumisen takia. (Leppiniemi 2005, 149.)

Verotaktisia valintoja ovat myös omistajan yksityistalouden hoitamisen perusratkaisut, kuten omistajan työsuhde, osakaslainat, osingonjakotavoitteet sekä tavoitteet tulon jakautumisesta pääomatuloksi ja ansiotuloksi, yrityksen ja omistajan väliset muut taloudelliset suhteet, tilikauden valinta ja muuttaminen, investointien ajoittaminen sekä ratkaisut, joiden muuttaminen on kohtuullisen helppoa. (Leppiniemi 2005, 149–150.)

3.3.3 Operatiivinen verosuunnittelu

Operatiivisessa verosuunnittelussa tulee toimia niin, että juoksevassa toiminnassa ja tilinpäätöstä laatiessa otetaan huomioon uusimmat lainsäädännön kohdat ja oikeuskäytännöt. Systemaattisen seurannan avulla saadaan lähtökohdat, herätteitä taktiselle ja strategiselle verosuunnittelulle sekä suunnitelmien tarkastamiselle. (Leppiniemi 2005, 150.)

Operatiiviseen suunnitteluun kuuluu, että yritys huolehtii yksittäisistä toimenpiteistä. Toimenpiteissä tulee ottaa huomioon tilinpäätös- ja verotusnäkökulmiin annetut tavoitteet, joissa menetellään oikein ja tarkoituksenmukaisesti. Kirjanpitäjän tulee pystyä näkemään jokainen liiketapahtuma sekä tilinpäätöksestä että veroilmoituksesta. Yrityksen operatiiviseen oikein tekemiseen kuuluu niin menojen ja tulojen tosittaminen, riittävien pöytäkirjojen ja dokumenttien laatiminen oikeita menettelytapoja noudattaen kuin ohjeiden antaminen sekä näiden valvonta. (Leppiniemi 2005, 150.)

Organisaatiossa tulee ymmärtää ohjeet ja niiden taustat riittävän laajasti. Riittävä dokumentointi tilinpäätöksestä ja verotuksesta syntyy näin ollen automaattisesti, silloin kun toimenpiteet suoritetaan oikea-aikaisesti. (Leppiniemi 2005, 150.)

Operatiivinen verosuunnittelu tulisi toteuttaa yksittäisissä tilinpäätöksissä tavoitteena vaikuttaa veronalaisen voiton määrään, käyttämällä muun muassa sallittuja tuloksenjärjestelykeinoja. Keskeisimpinä tehtävinä ovat tulokseen vaikuttamisen keinojen ylläpitäminen ja yksityistalouden siirtojen verokustannusten huomioiminen. (Ossa 2006, 100.)

3.4 Verosuunnittelun ongelmat

Verosuunnittelu luo sen suurimmat ongelmansa siihen, onko verosuunnittelu verojen kiertoa vai verojen optimointia, koska näiden kahden raja on häilyvä alati muuttuvassa ympäristössä. Veronkiertoa pyritään torjumaan oikeuden yleisten periaatteiden ja veronkiertopykälien voimin. Kuitenkin verosuunnittelun ja verokierron välille on mahdotonta määritellä rajaa, missä se kulkee. Toimen tulisi olla muodollisesti lain mukainen ja moitteeton, jotta se voitaisiin hyväksyä verosuunnitteluksi eikä veronkierroksi. (Korpela, 2012.)

Ongelmia verosuunnittelu aiheuttaa pääsääntöisesti voitonjakomuotoihin aiheuttaen ristiriitatilanteita verotuskäytännöissä. Esimerkkinä tällaisista ongelmista ovat muun muassa tuloverotuksen peiteltyä osinkoa koskevat tapaukset, palkanmaksu, omien osakkaiden hankinta, osakaslainat, pääomatulona verotettavat osakaslainat, muu kuin pääomatulona verotettava osakaslaina ja yhtiön ja osakkaan väliset sopimukset. (Raunio & Romppainen & Ukkola & Kotiranta 2010, 151.)

Suurimmilta verosuunnittelun ongelmilta pystytään välttymään parhaiten tutkimalla veroviraston antamat ennakkotiedot siitä, miten tulee menetellä erilaisissa verotustapauksissa. Ennakkotieto soveltuu varsin hyvin arvostuskysymyksiin sekä muihin peitellyn osingonjaon ratkaisuihin. (Raunio & Romppainen & Ukkola & Kotiranta 2010, 181.) Varmuuden kasvattamiseksi ohjeet viranomaisilta olisi hyvä saada kirjallisena, jolloin tiedon luotettavuudesta voidaan varmistua. (Leppiniemi 2005, 151).

4 Verosuunnittelun keinoja

4.1 Nettovarallisuus

Nettovarallisuudella on monenlaisia vaikutuksia siihen, kuinka yrityksestä voidaan varoja nostaa. Nettovarallisuus kulkee käsi kädessä osakkeen matemaattisen arvon kanssa, sillä matemaattinen arvo lasketaan jakamalla yrityksen nettovarallisuus ulkona olevilla osakkeilla. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa määrittelee 2 §:ssä muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön nettovarallisuuden seuraavasti:

Tuloverolain 33 b §:ssä tarkoitetun kotimaisen yhtiön osakkeen verovuoden matemaattinen arvo lasketaan verovuotta edeltävän vuoden yhtiön tilinpäätöksen mukaisen tarkistetun nettovarallisuuden perusteella. Yhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat.

Yhtiön varoja ovat yhtiön käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus sekä muu sellainen omaisuus ja sellaiset pitkävaikutteiset menot, joilla on varallisuusarvoa. Varoina ei kuitenkaan pidetä kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 18 §:n mukaisia laskennallisia verosaamisia.

Velkana pidetään taseen vastattaviin vieraaseen pääomaan merkittyjä eriä. Velkana pidetään myös:

1) vakuutuslaitoksen korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuta sekä eläkesäätiön ja muun eläkelaitoksen eläkesitoumuksista johtuvaa vakuutusteknisten perusteiden mukaan laskettua eläkevastuuta;

2) elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 48 a §:ssä tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyhtiön vakavaraisuutensa parantamiseksi tekemää varausta;

3) pääomalainaa silloin, kun se on taloudelliselta luonteeltaan vierasta pääomaa.

Velkana ei pidetä kirjanpitolain 5 luvun 18 §:n mukaisia laskennallisia verovelkoja.

Nettovarallisuudella on suuri vaikutus siihen kuinka saatu osinko jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi. Kuluvarastolla voidaan vaikuttaa yrityksen nettovarallisuuden ja näin ollen myös osakkeen matemaattisen arvon määrittelemiseen. Nettovarallisuutta

määriteltäessä on syytä muistaa ottaa mukaan kaikkien tulolähteiden varat ja velat. Pääsäännön mukaan yhtiön varoiksi katsotaan verotuksessa poistamatta oleva hankintameno. Varallisuutta ovat muun muassa käyttö-, vaihto-, rahoitusomaisuus sekä muu omaisuus. (Koponen 2011, 274–275). Pääsääntöisesti käyttöomaisuuden arvoksi katsotaan verovuoden päättyessä poistamaton hankintameno, poikkeuksena kuitenkin kiinteistöt ja rakennukset, joiden arvona voidaan käyttää edeltävän vuoden vertailuarvoa, mikäli se on poistamatonta hankintamenoa suurempi. Saatavista myyntisaamiset kirjataan käypään arvoon ja muista saatavista vähennetään lopullisiksi todetut verotuksessa vähennetyt arvonalennukset. (Kukkonen & Walden 2011, 68).

Velan sen sijaan muodostavat vastattavaa puolelta löytyvät vieraan pääoman erät. Velaksi lasketaan myös pääomalaina, joka on luonteeltaan vierasta pääomaa. Myös tuloverovelka, joka on maksuunpanematta, otetaan huomioon nettovarallisuutta laskettaessa. Ja kuten sivulla 30 esitetystä lakitekstistä käy ilmi, laskennalliset verovelat eivät sisälly nettovarallisuuslaskelmaan. (Koponen 2011, 277.)

TAULUKKO 1. Nettovarallisuuden laskeminen. (Elinkeinotoiminnan veroilmoitus - yhteisö (3052). Verohallinto 2012)

Nettovarallisuuden määrittäminen:

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

1. Aineettomat hyödykkeet		xxx
2. Kiinteistöt, rakennukset ja rakennelmat	xxx	
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	xxx	
b. Vertailuarvo	xxx	xxx
3. Arvopaperit		
a. Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	xxx	
b. Vertailuarvo	xxx	xxx
4. Muu käyttöomaisuus (tuloverotuksessa poistamaton hankintameno)	xxx	
5. Muut pitkäaikaiset sijoitukset	xxx	
6. Vaihto-omaisuus	xxx	
7. Rahoitusomaisuus	xxx	
8. Varat yhteensä		xxx

Vähennetään

9. Vieras pääoma	xxx	
10. Muut vähennykset	xxx	
11. Vähennykset yhteensä	xxx	
12. Nettovarallisuus (kohtien 8 ja 11 erotus, jos positiivinen)		xxx

4.1.1 Nettovarallisuuden kasvattaminen

Nettovarallisuuden kasvattaminen on ehdottomasti yksi tärkeimmistä, ellei tärkein keino säädellä varojen nostamista yrityksestä. Vuoden 2012 alusta voimaan tulleet veromuutokset vaikuttivat muun muassa osingonjakoon, mutta nettovarallisuuden kasvattaminen on edelleen kannattavaa yrityksen kannalta. (Ajankohtaista verotuksesta ja tulevat veromuutokset, 5.9.2011.)

Nettovarallisuuden kasvattaminen on verosuunnittelun kulmakiviä, mikä onnistuu kuluvaraston oikean käyttöjärjestyksen kautta. Pyrittäessä kasvattamaan nettovarallisuutta tulee kulukirjaukset suunnata vertailuarvonsa määräisinä laskettaviin hyödykkeisiin. Nämä hyödykkeet merkataan laskelmaan vertailuarvonsa määräisenä. (Leppiniemi & Walden, 2009, 360.) Seuraavaksi käymme läpi keinoja kasvattaa nettovarallisuutta.

Nettovarallisuuslaskelmia tehtäessä ja nettovarallisuutta kasvatettaessa on syytä muistaa kirjanpidon maksimipoistojen ja verolainsäädännössä hyväksyttävien poistojen ero. Kirjanpidossa on mahdollista tehdä verolainsäädännön sallimia suuremmat poistot, jos esimerkiksi suunnitelman mukaiset poistot ylittävät verotuspoistot. Poistot otetaan nettovarallisuuslaskelmassa huomioon kuitenkin vain vähentämättä olevan menojäännöksen suuruisena. (Leppiniemi 2005, 364). Suunnitelman mukaiset poistot on tehtävä tilikausittain, eivätkä ne ole tuloksenjärjestelyeriä. (KPL Luku 5 § 5). Poistoerojen lisäys ja vähentäminen ovat poistojen osalta keinoja, joilla voidaan vaikuttaa suunnitteluun.

Kuluvaraston käyttöjärjestyksellä on suuri merkitys nettovarallisuutta kasvatettaessa tai pienennettäessä. Kun nettovarallisuus halutaan mahdollisimman pieneksi, tulee kulukirjaukset kohdistaa hyödykkeisiin, joiden hankintameno on suurempi kuin niiden verotusarvo. Tällöin hyödykkeet otetaan huomioon nettovarallisuuslaskelmassa niiden vähentämättä olevan hankintamenon suuruisina. Jos nettovarallisuutta taas halutaan kasvattaa, kirjataan kulukirjaukset hyödykkeisiin, jotka otetaan laskelmissa huomioon verotusarvonsa määräisinä. (Leppiniemi 2005, 365.)

4.1.2 Matemaattinen arvo ja sen vaikutukset

Osakkeen matemaattinen arvo liittyy läheisesti nettovarallisuuteen ja sitä kautta yrityksen mahdollisuuksiin jakaa osinkoa verovapaana tulona tai verollisena ansiotulona. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa määrittelee osakkeen matemaattisen arvon seuraavasti: ”Osakkeen matemaattinen arvo lasketaan jakamalla tarkistetun nettovarallisuuden määrä yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Yhtiön lunastamat ja muutoin hankkimat omat osakkeet jätetään matemaattista arvoa laskettaessa lukuun ottamatta.” (ArVL Luku 2 § 9.)

Yrittäjäosakkaiden osakkeiden matemaattista arvoa oikaistaan vähentämällä heidän osakkeidensa arvosta osakkaan tai perheensä ottama osakaslaina. Edellytyksenä edellä mainituille vähennyksille on 10 % omistus yrityksessä osakkeiden tai äänimäärän muodossa. Laina vähennetään ensisijaisesti lainanottajan osakkeiden arvosta, mutta jos lainan määrä on osakkeiden matemaattista arvoa suurempi, vähennetään loput perheenjäsenten osakkeiden matemaattisesta arvosta. (Tomperi 2012, 50-51.)

Verovuoden päättyessä vallinnut tilanne on verotuksen kannalta ratkaiseva, sillä sitä osaa lainasta, jonka lainansaaja on maksanut takaisin ennen vuoden loppua, ei veroteta. Verovelvollisen ei tarvitse olla osakas lainaa saadessaan, mikäli omistussuhdevaatimukset täyttyvät vuoden lopussa. Tällöin lainaa verotetaan pääomatulona. On kuitenkin syytä muistaa omistussuhdemuutosten vaikutus myös tilanteessa, jossa omistaja tai hänen perheenjäsenensä eivät verovuoden päättyessä omista yhtiön osakkeita tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä 10 %:a. (Tomperi 2012, 54.)

Matemaattinen arvo voidaan pyrkiä pitämään suurena tai pienenä, riippuen siitä halutaanko tulot verovapaina vai veronalaisena tulona. Yhdeksän prosenttia matemaattisesta arvosta on saajalleen verovapaata aina 60 000 euroon asti. Suuri osakkeen matemaattinen arvo mahdollistaa saatavan osingon verovapaan kohtelun, kun taas pieni matemaattinen arvo aiheuttaa osingon verotuksen ansiotulo-osinkona. Suureen matemaattiseen arvoon vaikuttavat niin suuri nettovarallisuus kuin ulkona olevien osakkeiden määrä. Nettovarallisuutta kasvattamalla voidaan helposti vaikuttaa myös matemaattiseen arvoon. (Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta, osakkeen matemaattinen arvo, nettovarallisuus.)

4.1.3 Osingonjako

Osakeyhtiön tuottama tulos luetaan yhtiön tuloksi, eikä sillä ole vaikutusta osakkaan verotukseen. Osakeyhtiömuoto mahdollistaa myös tulon verottamisen osakkaille haluttuna ajankohtana, sillä osakeyhtiö yhtiömuotona mahdollistaa voittovarojen kerryttämisen. Muut yritysmuodot eivät salli tällaista, vaan verotus yrityksen tuloksesta tapahtuu joka vuosi, nostivatpa he voittoa tai eivät. Toisin kuin listatun, listaamattoman osakeyhtiön jakaessa varallisuusasemalla on suuri merkitys osingonsaajan verokohteluun. (Koponen, 2011, 266.)

Varallisuusaseman merkitys ilmenee matemaattisen arvon vaikutuksella osingonjakoon. Verovapaan osingon määrä on yhdeksän prosentin vuotuista tuottoa vastaava määrä, kun osingonsaajana on yksityishenkilö tai kuolinpesä. Osinko on siis verovapaata aina 60 000 euroon asti ja raja on henkilökohtainen. Tämä estää verovapaan osingon nostamisen useista eri yhtiöistä. Mikäli 9 % vuotuinen tuotto on yli verovapaan 60 000 euron rajan, käsitellään loppuosa 70 % ansio- tai pääomatulona ja 30 % verovapaana tulona. Jos osinkoa päätetään jakaa yli

yhdeksän prosentin vuotuisen tuoton, on osinko saajalleen 70 % ansiotuloa lopun 30 % ollessa verovapaata tuloa. (Koponen, 2011, 269–270.)

Esimerkit osingonjaosta noteeraamattomassa osakeyhtiössä:

Esimerkki 1

Nettovarat 100 000 euroa

Osinko 20 000 euroa

Osinko 9 %

$9\% \times 100\,000\text{ €} = 9\,000\text{ €}$ verovapaata

Osinkoa jaetaan yli 9 %

osinko yli 9 %: $20\,000\text{ €} - 9\,000\text{ €} = 11\,000\text{ €}$

$70\% \times 11\,000\text{ €} \quad 7\,700\text{ €}$ ansiotuloa

$30\% \times 11\,000\text{ €} \quad 3\,300\text{ €}$ verovapaata

(Koponen, 2011, 270–271.)

Yllä olevassa tapauksessa osingonsaajan verovapaan osingon osuus on 12 300 euroa ja ansiotulo-osinkona verotettavaa osinkoa 3 300 euroa. Tapauksessa varoja jakavan noteeraamattoman osakeyhtiön suuri nettovarallisuus mahdollistaa suuren verovapaan osingon, verovapaan osuuden ollessa 61,5 % jaettavasta osingosta. Ansiotulo-osingon prosentuaalinen osuus jaettavasta osingosta jää 38,5 %:iin.

Esimerkki 2

Nettovarat 1,5 miljoonaa euroa

Osinko 300 000 euroa

Osinko 9 %

$9\% \times 1\,500\,000\text{ €} = 135\,000\text{ €}$ verovapaata kuitenkin 60 000 € asti

ylittävä osa $135\,000\text{ €} - 60\,000\text{ €} = 65\,000\text{ €}$, josta

$70\% \times 65\,000\text{ €} \quad 45\,500\text{ €}$ pääomatuloa, josta vero 30 % eli 13 650 €

$30\% \times 65\,000\text{ €} \quad 19\,500\text{ €}$ verovapaata

Osinko jaetaan yli 9 %

$300\,000\text{ €} - 135\,000\text{ €} = 165\,000\text{ €}$, josta

$70\% \times 165\,000\text{ €} \quad 115\,500\text{ €}$ ansiotuloa

$30\% \times 165\,000\text{ €} \quad 49\,500\text{ €}$ verovapaata

(Koponen, 2011, 270–271.)

Toisessa esimerkissä verovapaan osingon raja 60 000 euroa tulee täyteen, joten osa osingosta verotetaan pääomatulo-osinkona. Jaettavan osingon suuri määrä aiheuttaa myös suuren ansiotulo-osingon 115 500 euroa, jota verotetaan progressiivisen valtionveroasteikon mukaan. Prosentuaalisesti pääomatulo-osingon määrä on 15,1 %, ansiotulo-osingon 38,5 % sekä verovapaan osingon 23 %:a. Verovapaan osingon määrä on prosentuaalisesti huomattavasti pienempi kuin esimerkki 1:ssä.

Nostetun osingon kokonaisverorasitukseen ei ole yhtä selkeää sääntöä, vaan siihen vaikuttavat niin osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo kuin myös seuraavat tekijät:

1. Osakkaan luonne (henkilöosakas vai yhtiö)
2. Osingon määrä (koko voitto, puolet vai muu osa)
3. Yhtiön nettovarallisuuden määrä
4. Osakkaiden määrä
5. Osakkaiden keskinäiset omistussuhteet
6. Osakkaiden muiden tulojen (ansiotulojen) ja vähennysten määrä
7. Osakkaan yritysvarallisuuden ja muun varallisuuden määrä
8. Yhtiöstä jaetun voiton verotus (normaalia verotettua voittoa, vanhaa verovapaata voittoa)
9. Voitonjaon ajoitus (tilikauden lyhennys/pidennys)
10. Mahdolliset osingonjakoon liittyvät osakkeiden lunastukset tai muut yritysjärjestelyt. (Kukkonen & Walden, 2011, 83.)

4.1.4 Sopimukset yhtiön kanssa

Yhtiön kanssa tehtävät sopimukset ovat erityisesti verottajan mielenkiinnonkohteena. Verottaja vaatii yhtiöltä näiden sopimuksien kohdalla erityistä selvitystä siitä, että kaupan käynnin kohteena olleen tavaran myyntihinta vastaa sen käypää arvoa. Esimerkiksi käytettyä autoa myydessä on hyvä hankkia selvitys sen todellisesta arvosta autokauppiaalta. Erityisesti osakeyhtiön ongelmana on hinnoittelun oikeellisuus. Ali- tai yliveloitus yhtiön vahingoksi aiheuttaa ankaran peitellyn osingon verotuksen. (Koponen, 2011, 153.)

Käymme läpi kolme yleisintä sopimusta yhtiön kanssa. Mikäli sopimus oman yhtiön kanssa sisältää vuokraustoimintaa, niin vuokrat tai muut vastikkeet tulisi pitää

mahdollisimman korkeina, kuitenkin ylittämättä käypää markkinahintaa. Vuokratulothan ovat yrittäjälle pääomatuloa ja yritykselle vähennyskelpoista. Tiloja ei voi vuokrata ilman yrityksen todellista tarvetta vuokrata tilat. Tilojen vuokraaminen pelkästään pääomatulojen toivossa ei ole hyväksyttävää. Vuokraukseen sisältyvät verosuunnittelun mahdollisuudet perustuvat juuri pääomatuloihin sekä vähennyskelpoisuuteen. Mahdollisesti myytävä yritys on myös ostajien silmissä houkuttelevampi vaihtoehto vuokrauksesta syntyneen matalamman myyntihinnan vuoksi. (Koponen, 2011, 153–154.)

Takausprovisio on yrittäjän saama korvaus hänen yritykselleen takaamista lainoista. Nimivakuudella yrittäjä sitoutuu henkilökohtaisesti vastaamaan yrityksen veloista ja on näin ollen oikeutettu saamaan korvauksen, joka verotetaan ansiotulona. Henkilökohtainen omaisuuden panttaaminen yhtiön velkojen hyväksi taas aiheuttaa korvauksen verotuksen pääomatulona. Jälleen kerran takausprovisiot eivät saa ylittää pankkien perimiä korvauksia. (Koponen, 2011, 155.)

Rahan lainaaminen yritykselle tapahtuu osakeyhtiössä vieraan pääoman ehdoin. Verotuksellisesti suuri merkitys on sillä, onko lainattu raha yritykselle todella tarpeen vai ei. Mikäli yritys ei välttämättä tarvitse rahaa, saa korkotasoa olla enintään sama minkä yrittäjä saisi vastaavaan aikaan pankista sijoittaessaan rahaa pankkiin. Mikäli rahan tarve taas on todellinen, saa korkotasoksi muodostua enintään vastaavan lainan korko pankista nostettaessa. (Koponen, 155–156.)

4.2 Tulossuunnittelu

4.2.1 Kuluvarasto

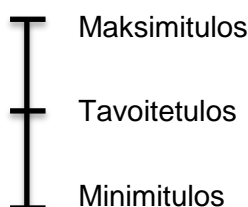
Kuluvarastoksi kutsutaan sellaisia menoja, joiden aktivoimiseen tilinpäätöksen laatija pystyy vaikuttamaan. Automaattinen kuluvarasto syntyy normaalin toiminnan seurauksena ilman erityisiä toimenpiteitä. Sen aiheuttamat menot voidaan aktivoida tai kirjata kuluksi sekä tuloiksi, jotka voidaan tulouttaa heti tai tulevien vuosien aikana. (Tomperi, 2009, 191–193.)

Potentiaalinen kuluvarasto tarkoittaa, että kuluvarasto on hankittavissa. Mikäli huomataan tilikauden aikana, että tuloksesta on tulossa kriittinen, on toimiin ryhdyttävä jo tilikauden aikana, jotta kriittiseltä tilinpäätökseltä vältyttäisiin. Yritys voi myös alkaa toteuttamaan jo päättyvällä tilikaudella suunnittelemaan investointeja,

jolloin yritys pystyy lisäämään poistomahdollisuuksiaan. Potentiaalista kuluvaraston hankintaa ajatellen on hyvä ottaa huomioon kannattavuus- ja rahoitusnäkökohdat, jotta ei tehtäisi liian hätiköityjä päätöksiä investointien kohdalla, jotka saattaisivat myöhemmin osoittautua virheelliseksi. Hankinnat sitovat rahaa ja rahasta maksetaan korkoa. Näin ollen veronmaksun siirtymisestä saatavan korkosäästön tulisi olla ennenaikaisista menoista johtuvaa korkorasitusta suurempi. (Tomperi 2009, 193.)

4.2.2 Ei-kriittinen tilinpäätös

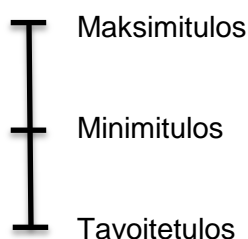
Ei-kriittiseksi tilinpäätökseksi kutsutaan sellaista tilannetta jolloin yritys saavuttaa tavoitetuloksen. Ei-kriittisessä tilinpäätöksessä yrityksellä on riittävästi mahdollisuuksia vaikuttaa tulokseen kuluvaraston avulla. Tällaisia kirjauksia mahdollisuuksia ovat muun muassa käyttöomaisuuden poistot, yli- ja alipoistot (Tomperi 2009, 191). Yleensä näissä tapauksissa ei kuitenkaan ole välttämätöntä käyttää kaikkia mahdollisia tuloksenjärjestelykeinoja, jotka ovat käytettävissä tilinpäätöksen laatijalla (Leppiniemi 2004, 326). Silloin tuleekin harkita mitä keinoja kannattaa käyttää ja mitä ei vai siirretäänkö tulonjärjestelykeinot tuleville vuosille. (Tomperi 2009, 193.)

Kuva 2. Ei-kriittinen tilanne (Soile Tomperi 2009, 191)

4.2.3 Kriittinen tilinpäätös

Kriittiseksi tilinpäätökseksi kutsutaan tilannetta jolloin yritys ei pääse tavoitetulokseen vaan tavoitetulos on joko pienempi tai suurempi kuin näytetty tulos. (Tomperi 2009, 192.)

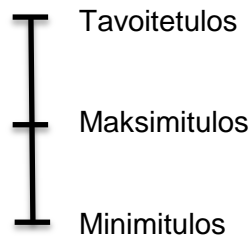

Kuva 3. Kriittinen tilanne (Soile Tomperi 2009, 192)

Yrityksellä on kuitenkin joustovaraa minimituloksen ja maksimituloksen välillä. Yritys pystyy näyttämään minituloksen, kun se toteuttaa kaikki kulukirjaukset ja lykkää niiden tulojen tulouttamista, joiden siirtäminen on mahdollista. Kuluvaraston loputtua voidaan todeta, että yritys ei pääse tavoitetulokseensa. Minimi- ja tavoitetuloksen erotus osoittaa kuluvarastovajauksen. (Tomperi 2009, 192.)

Kriittisessä tilinpäätöksessä tehdään käyttöomaisuuden poistot, varaukset ja kaikki muutkin kulukirjaukset täysmääräisinä sekä tulouttamista on siirretty seuraaviin vuosiin mahdollisuuksien puitteissa. (Tomperi 2009, 192.)

Tilinpäätös on myös silloin kriittinen, kun joudutaan esittämään haluttua pienempää tulosta. (Tomperi 2009, 193.)

Kuva 4. Kriittinen tilanne (Soile Tomperi 2009, 192)

Tuloslaskelmaan kertyy liikaa kuluja ja tästä syystä kaikki menot, jotka voidaan aktivoida, kirjataan taseeseen. Samoin toimitaan myös muissa tuloutusmahdollisuuksissa. Mikäli tulot eivät riitä puretaan aikaisempien vuosien varauksia ja poistoeroja. Yleisesti minimitulo on negatiivinen sillä myöhemmille vuosille ei jää mitään vähennykelpoisia menoja, koska vähennykset tehdään heti, kun se on mahdollista. (Tomperi 2009, 192–193.)

5 Yhtiö X Oy

5.1 Perustiedot

Yhtiö X Oy on Pohjois-Savon alueella toimiva tilitoimisto. Yhtiöllä on kaksi toimipistettä eri paikkakunnilla. Yhtiön palveluksessa on kirjoitushetkellä viisi työntekijää: kolme heistä hoitaa pääasiassa kirjanpitoja, yksi palkanlaskentaa ja yksi kirjanpitojen ohella tilintarkastuksia. Yhtiö tarjoaa taloushallinnon peruspalveluita: kirjanpitoa, palkanlaskentaa, tilinpäätösten laadintaa, HTM-tilintarkastuksia, veroilmoitusten täyttämistä sekä yritysten perustamisia ja lopettamisia.

Yhtiöllä on asiakkaita noin 200 ja asiakaskunta koostuu pääasiassa pk-yrityksistä. Asiakkaina on niin kommandiittiyhtiöitä (Ky), toiminimiä (Tmi), rekisteröityjä yhdistyksiä (Ry) kuin osakeyhtiöitäkin (Oy). Asiakkaina on myös muutama liikevaihdon suurempi yritys, joiden asiakassuhde on kestänyt jo vuosia. Asiakasyritykset ovat pääasiassa lähialueiden yrityksiä, mutta joukkoon mahtuu myös muutama ulkopaikkakuntalainen yritys. Yhtiö X siis tarjoaa asiakkailleen taloushallinnon peruspalveluita ja auttaa asiakkaitaan kaikissa konsultointia vaativissa asioissa. Asiakkaat ovat aktiivisesti yhteydessä tilitoimistoon, mikä edesauttaa tiiviin asiakassuhteen ylläpitämisessä. Yhtiö X on pitänyt mahdollisena siirtymistä sähköisen taloushallinnon palveluiden tarjoamiseen. Koko taloushallinto on ennen pitkää siirtymässä sähköiseen muotoon. Haasteena toimistoille on siirtymiseen vaadittavat resurssit sekä kouluttautuminen.

Yhtiö nykyisellään on saanut alkunsa helmikuussa 2009, jolloin Yhtiö X Oy osti liiketoiminnan eräältä sitä kaupanneelta yrittäjältä. Omistus jakautui tuossa vaiheessa kahdelle omistajalle suhteessa 60/40. Heti yhtiön perustamisen jälkeen Yhtiö X:ssä päätettiin laajentaa palveluita ja yhtiöön palkattiinkin HTM-tilintarkastuksia tekevä henkilö. Vuosien 2010–2011 vaihteessa toimintaa päätettiin laajentaa toiselle paikkakunnalle. Yhtiö X osti lähialueella toimivan tilitoimiston, josta tuli kaupan myötä osa Yhtiö X:ää.

5.2 Toimiala

Toimialaluokituksen mukaiseen kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelu (69201) luokkaan kuuluu kirjanpidon ja tilinpäätöksen laadinta sekä palkkojen laskeminen, verolaskelmien ja reskontrien laatiminen, mikäli se kuuluu osana palveluun.

Toimialaluokituksen mukaisia palveluita ovat liikeyritysten tai muiden yhteisöjen liiketoimien kirjaaminen, liikeyrityksenpidon käsittely ja tarkistus, alv-laskenta, verotuksen seuranta, veroneuvonta, palkkalaskenta, reskontrat sekä laskutus. (Tilastokeskus, Toimialaluokitus 2008).

Toimialana tilitoimistopalvelut luokitellaan toimialaluokituksen mukaan ryhmään 69201 kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelut. Tilitoimistot tarjoavat asiakkailleen myynti- ja reskontrapalveluita, juoksevaa kirjanpitoa, palkanlaskentaa kulukorvauksineen, tilinpäätöspalveluita, veroneuvontaa, sisäistä laskentaa sekä raportointia. Osa toimistoista erikoistuu muun muassa konsultointiin sekä työvoimanvuokraamiseen. Yhteistä kaikille toimistoille on kuitenkin kaikkien tehtävien hoito lakia sekä hyvää kirjanpitolitettä noudattaen. (Nurminen, M. & Vuorinen, S. 2010, Suomalaisen tilitoimiston tulevaisuus strategioiden ja palveluiden näkökulmasta.)

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2011 Suomessa toimi kirjanpito- ja tilinpäätöspalveluluokituksen omaavia yrityksiä 4194. Vuonna 2008 yrityksiä oli 4204, joten suurta vaihtelua ei ole huomattavissa. (Tilastokeskus, tietokannat, yritysrekisterin vuositilastot). Suomalaisyritysten viime vuosina kokema kasvu on asettanut omat haasteensa myös tilitoimistoille. Yhä useampi yritys ulkoistaa taloushallintonsa, jolloin toiminnat ulkoistanut yritys voi keskittyä ydinosaamiseensa. Vaikkakin tilitoimistojen pääasiallinen tehtävä on hoitaa yritysten juoksevaa taloushallintoa jo tapahtuneiden transaktioiden pohjalta, keskitytään nykyään myös yhä enemmän tulevaisuuden talousohjaukseen. Tilitoimistojen tulee siis osata auttaa asiakasyritystä ongelmanratkaisussa koskien nykyhetkeä sekä myös tulevaisuuden suunnittelussa. Taloushallinnon palvelut ovat siirtymässä yhä enemmissä määrin sähköiseen muotoon. Tämä vähentäisi huomattavasti fyysisten papereiden tarvetta sekä edistäisi asiakasyrityksen reaaliaikaista taloudenhallintaa. (Nurminen, M. & Vuorinen, S. 2010, Suomalaisen tilitoimiston tulevaisuus strategioiden ja palveluiden näkökulmasta.)

6 Verosuunnittelu Yhtiö X Oy:ssä

6.1 SWOT -nelikenttäanalyysi verosuunnittelusta

Haastattelimme Yhtiö X Oy:n omistajaa ja hänen lisäksi yhtiön palveluksessa toimivaa henkilöä. Teimme haastattelun käyttäen SWOT-nelikenttäanalyysiä. Pyrimme haastattelun avulla selvittämään yhtiön suhdetta verosuunnitteluun sekä yhtiön mahdollisuuksiin harjoittaa sitä. Yhtiön työntekijän haastattelulla halusimme alalla pitkään työskennelleen ammattilaisen näkemystä verosuunnittelusta Yhtiö X Oy:ssä. Omistajan haastattelulta taas toivoimme saavamme konkreettista näkemystä siihen, mitä verosuunnittelulta halutaan tulevaisuudessa.

Nelikenttäanalyysin avulla selvitetään vahvuudet (Strength), heikkoudet (Weakness), mahdollisuudet (Opportunities) ja uhat (Threats). Analyysi voidaan jakaa kahteen nykytilaa sekä tulevaisuutta koskeviin analyysihin. Vahvuuksiksi voidaan laskea toimenpiteet ja resurssit, joita yhtiö voi hyödyntää. Heikkouksia sen sijaan ovat tekijät joita täytyy vahvistaa voidakseen toimia tehokkaasti. Myös uhat ja mahdollisuudet tulee tunnistaa terveen liiketoiminnan suorittamiseksi. Nelikenttäanalyysi on nopea ja yksinkertainen tapa saada kuva yhtiön toiminnoista. (Pk-yritysten riskienhallinta, liiketoiminnan nelikenttäanalyysi SWOT.) Laadimme seuraavat kysymykset nelikenttäanalyysin pohjalta kartoittamaan yrityksen suhdetta verosuunnitteluun:

1. Onko yrityksessä harjoitettu verosuunnittelua? Jos kyllä, minkälaista?
2. Jos suunnittelua ei ole harjoitettu, miksi?
3. Onko verosuunnittelu mielestäsi ylipäätään tärkeää?
4. Mitkä yrityksen nykyiset resurssit tukevat verosuunnittelun aloittamista?
Entä mitkä hidastavat?
5. Onko yrityksessänne jotain osa-aluetta, joka kaipaisi mielestäsi vahvistamista?
6. Mitä pidät yrityksen suurimpana mahdollisuutena tulevaisuudessa?
7. Mitkä ovat mielestäsi suurimpia riskejä ja epävarmuustekijöitä koskien yrityksen tulevaisuutta?
8. Mitä haluaisitte verosuunnittelun tuovan yritykseen konkreettisesti?
9. Onko yrityksessänne aktiivisesti puhuttu verosuunnittelusta ja sen tuomista mahdollisuuksista?
10. Kerro vapaasti oma näkemyksesi verosuunnittelusta ja siitä kuinka verosuunnittelua voitaisiin hyödyntää yrityksessänne?

6.2 Taustat ja lähtökohdat

6.3 Tilinpäätökset

Tarkastelemme Yhtiö X Oy tilinpäätöksiä ajalta 1.1.2011–31.12.2011 sekä välitilinpäätöstä ajalta 1.1.2012–31.7.2012, jota käytämme hyväksi työssämme. Välitilinpäätös on poikkeuksellisesti seitsemän kuukauden mittainen, johtuen Yhtiö X Oy:ssä tapahtuneista muutoksista.

TAULUKKO 2. Prosentuaalinen tuloslaskelma 1.1.2011-31.12.2011 ja 1.1.2012-31.7.2012

Tuloslaskelma	1.1.2012-31.7.2012	1.1.2011-31.12.2011
Liikevaihto	100,00 %	100,00 %
Liiketoiminnan muut tuotot	0,07 %	1,77 %
Materiaalit ja palvelut		
Ulkopuoliset palvelut		-0,16 %
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-48,12 %	-53,06 %
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12,62 %	-11,18 %
Muut henkilösivukulut	-0,96 %	-1,90 %
Henkilöstökulut yhteensä	-61,70 %	-66,14 %
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-5,19 %	-6,13 %
Liiketoiminnan muut kulut	-25,20 %	-36,28 %
Liikevoitto/Tappio	7,98 %	-6,94 %
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko ja rahoitustuotot	0,18 %	0,01 %
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-1,43 %	-2,70 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1,25 %	-2,68 %
Voitto/Tappio ennen satunnaisia eriä	6,73 %	-9,62 %
Voitto/Tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	6,73 %	-9,62 %
Tuloverot	-0,18 %	
Tilikauden voitto/Tappio	6,55 %	-9,62 %

Tarkastelemme Yhtiö X Oy:n tuloslaskelmia ajoilta 1.1.2011-31.12.2011 sekä 1.1.2012-31.7.2012. Muunsimme alkuperäiset tuloslaskelmat prosentuaalisiksi käyttäen vertailulukuna liikevaihtoa. Yhtiö X teki vuonna 2011 tappiota -9,62 prosenttia suhteessa liikevaihtoon. Palkkoja oli maksettu -66,14 prosenttia, mikä kertoo henkilöstökulujen olevan suurin kuluerä yrityksen toiminnassa. Liiketappio oli

vuoden 2011 tilinpäätöksessä -6,94 prosenttia, joten toiminta oli tappiollista jo ennen lopullisia tilinpäätöseriä. Rahoitustuottojen ja –kulujen osuus liikevaihdosta on -2,68 prosenttia.

Vuoden 2012 välitilinpäätös on laadittu poikkeuksellisesti seitsemän kuukauden mittaiseksi, jolloin tulos näytti 6,55 prosenttia voittoa suhteessa liikevaihtoon. Palkkojen osuus tuona aikana oli -61,70 prosenttia, joten palkkojen prosentuaalinen osuus liikevaihdosta ei ole juurikaan muuttunut vuoden 2012 aikana. Liikevoittoa yritystä teki 7,98 prosenttia ja rahoitustuottojen ja –kulujen osuus oli -1,25 prosenttia.

Suurin yksittäinen kuluerä on siis henkilöstökulut, joihin menee yli 60 prosenttia liikevaihdosta. Pelkkien palkkojen ja palkkioiden osuus liikevaihdosta on noin 50 prosenttia. Palvelualan yhtiössä tämä ei ole mitenkään normaalista poikkeavaa, sillä palkat ovat suurin kuluerä materiaalikustannusten pienuudesta johtuen. Yhtiön tuottama tuote on palvelu, jota tuottamaan tarvitaan ihmisiä. Toinen tuloslaskelmasta silmään pistänyt asia on rahoituskulujen osuus liikevaihdosta. Niiden pienuus vuoden 2012 välitilinpäätöksessä on kuitenkin selitettävissä loppuvuodesta tapahtuvilla lainan lyhennyksillä, jotka nostavat kulut edellisvuoden tasolle.

6.3.1 Verosuunnittelun tavoitteet

Yhtiössä vaikuttaville henkilöille luodun SWOT – nelikenttäanalyysin pohjalta saatujen vastausten perusteella verosuunnittelulle on Yhtiö X:ssä selkeästi tarvetta. Minkäänlaista verosuunnittelua ei ole aiemmin harjoitettu, joten koko verosuunnittelun elinkaari taustaselvityksistä tavoitteiden määrittelyyn sekä seurantaan ja raportointiin on yhtiöllä uutta. Tämä ei tarkoita, ettei yhtiöllä olisi ollut ja olisi edelleen riittävää ammattitaitoa ja osaamista verosuunnittelun harjoittamiseen. Päivittäinen ydinliiketoiminnan pyörittäminen ja sen mukanaan tuoma tarvittavien resurssien puuttuminen ovat tähän asti estäneet tehokkaan verosuunnittelun toteuttamisen. Myös tämä kävi ilmi verosuunnitteluhaastattelun vastauksista.

Yhtiö on viime vuosina laajentanut toimintaansa voimakkaasti muun muassa yritystalojen muodossa. Tällainen yritystoiminnan laajentaminen on omiaan pienentämään yrityksen tulosta. Viime vuosien, kuten vuoden 2011 tappio, onkin selitettävissä pitkälti yritystaloista aiheutuneilla kuluilla. Näin ollen verotettavaa tuloa ei ole päässyt muodostumaan eikä osinkoa voida jakaa jakokelpoisten varojen eli vapaan oman pääoman puuttumisen vuoksi. Kysyttäessä verosuunnittelun tärkeyttä

yhtiön kannalta, käy haastattelusta ilmi, että verosuunnittelu kiteytyy Yhtiö X:n kohdalla kysymykseen maksaako omistajalle palkkaa vai osinkoa? Yhtiön omistussuhteissa on vuoden 2012 aikana tapahtunut muutoksia, mutta tilanteesta saadut tiedot ovat osaltamme rajalliset syvemmän analyysin tekemiseksi.

Kysyimme haastattelussa myös, mitkä yhtiön osa-alueet kaipaivat vahvistamista. Vastaus oli yksimielinen: kustannustehokkuus sekä hinnoittelu. Yhtiö X on asiantuntijapalveluita tarjoava yritys, jolloin hinnoittelun määrittelemine on erityisen vaikeaa. Juuri asiantuntijapalveluiden hinnoittelu tulisi pitää mahdollisimman yksinkertaisena, jolloin asiakkaalla on selkeästi tiedossa, mitä hän maksaa ja mitä rahoille on odotettavissa vastineeksi. Kustannustehokkuutta taas saadaan lisää karsimalla turhia, lopputuotteen kannalta merkityksettömiä prosesseja. Samaan lopputulokseen voidaan päästä myös ilman lisäarvoa tuottamattomia prosesseja. Yhtiön kannalta onkin tärkeää tunnistaa nämä niin sanotut ylimääräiset ja arvoa tuottamattomat toimet ja kehittää tuotetta tai palvelua kustannustehokkaampaan suuntaan.

Yhtiön suurimpina mahdollisuuksina tulivat haastattelussa ilmi jo tapahtuneiden sekä mahdollisesti tapahtuvien yritysostojen kautta toteutuva laajentuminen sekä sen myötä syntyvät uudet työpaikat. Yhtiö X on jo vuosien mittaa kasvanut tasaisesti ja samalla palkannut uutta työvoimaa mahdollistamaan ydinliiketoiminnan pyörittämisen. Ilmeisesti myös tulevaisuudessa Yhtiö X:ltä on lupa odottaa uusia yritysostoja. Tämä seikka on hyvä ottaa huomioon verosuunnitelmaa laadittaessa, sillä lyhyen aikavälin verosuunnittelulla ei saada merkittävää hyötyä, kun taas pitkän aikavälin suunnitelmalla voidaan saada hyvinkin merkittäviä tuloksia.

Suurimpia epävarmuustekijöitä ja riskejä yhtiölle aiheuttaa haastattelun perusteella asiakaskannan suuntautuminen, jolla tarkoitetaan asiakaskannan muodostumista isoista pk-yrityksistä. Asiakkaan strategian muuttuminen tilitoimiston valinnan suhteen saattaa pienentää tilitoimiston työkapasiteetin tarvetta huomattavasti. Verosuunnitelman haluttaisiin tuovan yhtiöön ”vakaan asennoitumisen yritystoiminnan jatkuvuuteen”. Haastattelun vastauksista käy myös ilmi tyytyväisen sijoittajan mahdollistama kasvu uusien sijoitusten muodossa. Ilmeisesti Yhtiö X aikoo hakea rahoitusta toiminnalleen ulkopuolisilta sijoittajilta, jolloin kasvun voidaan olevan voimakkaampaa kuin ilman ulkopuolista rahoitusta. Verosuunnitelman tulisikin tukea näitä tavoitteita ja se tulee tehdä juuri pitkällä tähtäimellä

Listasimme muutamia hypoteettisia tilanteita sekä tarvittavia toimia Yhtiö X:n tulevaisuudesta. Kappaleessa 6.4 Laskelmat käymme läpi numeerisesti alla olevat tilanteet ja toimet.

1. Oman pääoman saattaminen positiiviseksi.
2. Voitonjakokelpoisten varojen kasvattaminen.
3. Yhtiön nettovarallisuuden kasvattaminen.
4. Selvittää, kannattaako yrittäjän nostaa varoja palkan, osingon vai näiden yhdistelmän muodossa.

6.3.2 Verosuunnittelut keinot

Kun puhutaan pienehköstä palvelualan osakeyhtiöstä, ovat tuloksen järjestelyerät rajallisia. Tämä käy ilmi myös haastattelusta, jossa lähes ainoaksi tuloksenjärjestelymahdollisuudeksi mainitaan aineellisten hyödykkeiden poistosuunnitelma. Yhtiön aineelliset hyödykkeet ovat kuitenkin varsin pienet verrattaessa niitä esimerkiksi aineettomiin hyödykkeisiin. Aineettomat hyödykkeet koostuvat Yhtiön X:n tapauksessa kokonaan liikearvosta. Liikearvo eli niin sanottu "Good Will" on syntynyt yritystoston myötä. Kyseessä on eräänlainen yrittäjän elämäntyön hinnoittelu, joka realisoituu yrityksen myyntihetkellä.

Mietimme verosuunnitelmaa vuoden 2011 tilinpäätöksen sekä 2012 välitilinpäätöksen pohjalta. Jo haastattelusta kävi ilmi yrityksen suunnitelmat jatkaa laajentumistaan sekä laatia verosuunnitelmaa omistajan palkan tai osingonnoston näkökulmasta. Yritystoimintaa siis aiotaan laajentaa tulevaisuudessa mikä rajoittaa varojen nostamista yrityksestä lähivuosina. Lisäksi selvitämme onko yrittäjän järkevää nostaa yhtiöstä osinkoa, palkkaa vai näiden yhdistelmää.

Kriittinen tilinpäätös tarkoittaa siis sitä, että yrityksellä ei ole käytössään riittävästi tulosvaikutteisia keinoja, jotta se saavuttaisi asettamansa tavoitetuloksen. Toimeksiantajalle suunnatusta verosuunnitteluhaastattelusta ei käy ilmi haluttua tavoitetulosta, johon verosuunnittelulla haluttaisiin päästä. Käyttöomaisuuden poistot ovat toimeksiantajayrityksessä vähäisiä. Vuoden 2011 tilinpäätöksessä poistojen ja arvonalentumisten osuus oli -15 183,90 euroa. Mahdollisten investointien mukanaan tuomat poistot ovat yritykselle yksi keino kasvattaa kuluvarastoa, joka ei tällä hetkellä mahdollista tuloksen järjestelyä lainkaan.

6.4 Laskelmat

6.4.1 Oma pääoma ja voitonjakokelpoiset varat

TAULUKKO 3. Oman pääoman erittely

Oman pääoma erittely	31.7.2012	31.12.2011
Osakepääoma	2 500,00 €	2 500,00 €
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	18 000,00 €	18 000,00 €
Edellisten tilikausien voitto/tappio	- 39 745,97 €	- 12 536,59 €
Tilikauden voitto/tappio	10 920,61 €	- 23 822,16 €
Oma pääoma yhteensä	- 8 325,36 €	- 15 858,75 €

Yrityksen oma pääoma on 31.7.2012 välitilinpäätöksessä negatiivinen, -8 325,36 euroa. Vastaava luku vuoden 2011 tilinpäätöksessä oli kuitenkin -15 858,75 euroa joten toimia negatiivisen oman pääoman korjaamiseksi on jo tehty. Tämä käy ilmi myös tasekirjan kohdasta ”Hallituksen esitys yhtiön tulosta koskeviksi toimenpiteiksi”.

Mikäli oma pääoma kasvaa samalla vauhdilla kuin välitilinpäätöksessä, on se lähes positiivinen jo vuoden 2012 loppuun mennessä. Yhtiö X Oy:llä on sijoitetun vapaan pääoman rahasto, johon on lain mukaan merkitty se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota ei perustamissopimuksen tai osakeantipäätöksen mukaan merkitä osakepääomaan ja jota ei kirjanpitolain mukaan merkitä vieraaseen pääomaan. Myös osakkeenomistajan vastikkeettomat sijoitukset sekä yritysjärjestelyt kerryttävät rahastoa. Mikäli tilikaudella 2013 päätetään tehdä välitilinpäätös, on oma pääoma tuolloin laskelmiemme mukaan jo noin 8 000 euroa. Yhtiö X:n tulee saada oma pääoma positiiviseksi kaikissa olosuhteissa. Se ei siis ole verosuunnittelun kannalta vapaaehtoinen toimi vaan lain edellyttämä vaatimus.

TAULUKKO 4. Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Voitonjakokelpoiset varat	31.7.2012	31.12.2011
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	18 000,00 €	18 000,00 €
Edellisten tilikausien tappio	- 39 745,97 €	- 12 536,59 €
Tilikauden voitto/tappio	10 920,61 €	- 23 822,16 €
Vapaa pääoma yhteensä	- 10 825,36 €	- 18 358,75 €

Vaikka välitinpäätöksen tilikauden tulos oli voitollinen 10 920, 61 € on voitonjakokelpoiset varat edelleen negatiiviset. Tämä tarkoittaa sitä, ettei Yritys X voi jakaa osinkoa ennen kuin sillä on voitonjakokelpoisia varoja. Osingonjako tulee ajankohtaiseksi aikaisintaan vuoden 2013 tilinpäätöksen jälkeen eli vuonna 2014.

Edellisten tilikausien tappiota voidaan tasata tilikauden voitolla. Yritys X teki voittoa vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja oletettavasti tekee sitä myös 31.12.2012 tilinpäätöksessä. Näin ollen vapaa oma pääoma tulee kasvamaan tulevan vuoden 2013 aikana niin, että varojen jakaminen on mahdollista tilikauden 2014 aikana, mikäli Yritys X Oy:n hallitus niin päättää.

6.4.2 Nettovarallisuus ja sen kasvattaminen

Laadimme alla olevan taulukon havainnollistamaan tilannetta, joka yhtiöllä on ollut vuodesta 2010 alkaen. Tilikaudet 2010–2011 perustuvat Yhtiö X:n tilinpäätöstietoihin, kun taas vuodet 2012–2015 ovat havainnollistavia laskelmia yhtiön tulevaisuudesta. Käytössämme oli virallisia tilinpäätöstietoja vuoden 2012 välitinpäätökseen asti, joten tästä eteenpäin oletimme tilikauden voiton pysyvän vuoden 2012 tasolla. Taulukossa yhtiö X Oy keskittyy kasvattamaan nettovarallisuutta.

TAULUKKO 5. Nettovarallisuuden laskeminen. (Elinkeinotoiminnan veroilmoitus - yhteisö (3052). Verohallinto 2012)

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

1. Aineettomat hyödykkeet, joilla varallisuusarvoa	60 954,45 €
2. Kiinteistöt, rakennukset ja rakennelmat	
a) Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	
b) Vertailuarvo	- €
3. Arvopaperit	
a) Tuloverotuksessa poistamaton hankintameno	
b) Vertailuarvo	- €
4. Muu käyttöomaisuus (tuloverotuksessa poistamaton hankintameno)	6 525,00 €
5. Muut pitkäaikaiset sijoitukset	- €
6. Vaihto-omaisuus	- €
7. Rahoitusomaisuus	17 726,35 €
8. Varat yhteensä	85 205,80 €
Vähennetään	
9. Vieras pääoma	78 848,27 €
10. Muut vähennykset	- €
11. Vähennykset yhteensä	78 848,27 €
12. Nettovarallisuus (kohtien 8 ja 11 erotus, jos positiivinen)	6 357,53 €

Yllä nettovarallisuus on laskettu vuoden 2010 tilinpäätöstietojen pohjalta. Taulukon lopputulosta tarkastellessa, voidaan sen todeta olevan sama kuin alla olevan taulukon vuoden 2010 nettovarallisuus. Myös yhtiön oma pääoma ja nettovarallisuus vastaavat toisiaan.

Alta löytyvä taulukko havainnollistaa yhtiön mahdollisuutta kasvattaa nettovarallisuutta tulevaisuudessa, mikäli tilikauden voitto pysyy vuoden 2012 laskennallisen voiton tasolla. Olemme laskeneet tilikauden 2012 voiton jakamalla välitilinpäätöksestä 1.1.2012-31.7.2012 saadun tuloksen seitsemällä ja kertoneet sen kahdellatoista, jolloin lopputulokseksi saadaan 18 721 euroa. Vuoden 2012 oma pääoma on taas laskettu lisäämällä vuoden 2011 omaan pääomaan vuoden 2012 tilikauden voitto, jolloin tulokseksi saadaan 2862 euroa. Voitonjakokelpoiset varat saadaan, kun vuoden 2011 voitonjakokelpoisiin varoihin lisätään tilikauden 2012 voitto. Ja kuten jo aiemmin totesimme oma pääoma ja nettovarallisuus ovat samat. Myös vuodet 2013-2015 ovat laskettu edellä esitetyn logiikan mukaan, jolloin vuoden 2015 hypoteettinen nettovarallisuus on jo 59 025 euroa.

TAULUKKO 6. Nettovarallisuuden kasvattaminen

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tilikauden voitto	1 508 €	- 23 822 €	18 721 €	18 721 €	18 721 €	18 721 €
Oma pääoma	6 358 €	- 15 859 €	2 862 €	21 583 €	40 304 €	59 025 €
Voitonjakokelpoiset varat	3 858 €	- 18 359 €	362 €	19 083 €	37 804 €	56 525 €
Nettovarallisuus	6 358 €	- 15 859 €	2 862 €	21 583 €	40 304 €	59 025 €

Vuosi 2010 oli yhtiön ensimmäinen kokonainen toimintavuosi yritystalon jälkeen. Tällöin yhtiön toimintaa oli vain yhdellä paikkakunnalla, minkä vuoksi tilikauden voitto ja nettovarallisuus olivat varsin maltilliset. Vuoden 2011 lopussa yhtiö päätti laajentaa toimintaansa ostamalla toisella paikkakunnalla toimivan tilitoimiston. Tämän johdosta niin tilikauden tulos kuin oma pääomakin olivat negatiiviset. Välitilinpäätös vuodelta 2012 kuitenkin osoittaa toiminnan vakiintuneen, minkä johdosta välitilinpäätös osoittaa voitollista tulosta vuoden 2012 seitsemältä ensimmäiseltä kuukaudelta. Taulukossa oletimme tilikauden voiton pysyvän ennallaan, jolloin oma pääoma kasvaa melko nopeasti tilikauden voiton verran joka vuosi. Työssämme aiemmin esittämästä prosentuaalisesta tuloslaskelmasta käy ilmi yhtiön suuret henkilöstökulut, joten yhtiön tuottama voitto on omistajalleen ”riskin ottamisesta maksettavaa ylimääräistä tuloa”.

Seuraavassa taulukossa käsittelemme tilannetta jossa Yhtiö X Oy päättää jakaa osinkoa, kun se on mahdollista jakaa verovapaan osingon muodossa. Laskelmassa on otettu huomioon yhtiön osakaslainat, jotka on vähennetty osakkaan omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta.

TAULUKKO 7. Verovapaan osingon laskeminen

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tilikauden voitto	1 508 €	- 23 822 €	18 721 €	18 721 €	18 721 €	18 721 €
Oma pääoma	6 358 €	- 15 859 €	492 €	16 843 €	33 194 €	49 545 €
Voitonjakokelpoiset varat	3 858 €	- 18 359 €	362 €	19 083 €	37 804 €	56 525 €
Verovapaa osinko			44 €			
Jos 2012 ei jaeta				1 516 €		
Jos 2013 ei jaeta					2 987 €	
Jos 2014 ei jaeta						4 459 €

Vuonna 2012 verovapaata osinkoa voidaan jakaa, joskin osakaslainat vaikuttavat merkittävästi osakkeen matemaattiseen arvoon pienentäen verovapaan osingon määrän 44,31 euroon. Vuonna 2013 verovapaata osinkoa pystytään jakamaan osakaslainan vaikutuksesta huolimatta 1516 euroa. Mikäli vuonna 2013 verovapaata osinkoa ei jaeta, kasvaa vuonna 2014 jaettavissa oleva verovapaa osinko 2987 euroon. Tilikauden 2015 lopussa verovapaata osinkoa voitaisiin jakaa jo 4 459 euroa. Toki yhtiö voi jakaa osinkoa enemmänkin voitonjakokelpoisten varojen riittävyyteen mukaan, mutta 9 % osakkeen matemaattisen arvon yli menevää osinkoa verotetaan 70 prosenttisesti ansiotulo-osinkona ja 30 prosenttia on saajalleen verovapaata.

Verovapaata osinkoa olisi kannattavaa jakaa joka tilikausi, kun se on mahdollista mikäli odotettavissa ei ole suuria muutoksia tai sen jakaminen ei heikennä yhtiön vakavaraisuutta. Osingonjakopäätös tehdään kuitenkin aina tilinpäätöksen laatimisen jälkeen, jolloin osingot ovat jaettavissa aina tilikautta seuraavana vuotena. Taulukko on laskettu olettaen, että osinkoa ei jaeta aiemmilta vuosilta. Jaettua osinkoa ei oteta huomioon taulukossa nettovarallisuutta vähentävänä eränä. Verovapaan osingon määrästä on vähennetty tilinpäätöksissä joka vuosi näkynyt osakslaina. (TVL § 33b momentti 5.)

6.4.3 Osinkoa vai palkkaa

Taulukko 8. Varojen nostaminen yrityksestä. (Hopeasaari, V. Palkka voi olla osinkoa edullisempaa.)

	Osinkona	Palkkana ja osinkona	Pääosin palkkana
Yrityksen tulos ennen "yrittäjän tulonsiirtoa"	40 000 €	40 000 €	40 000 €
Osakkaan oma palkka	- €	-16 500 €	-32 360 €
Osakkaan palkan sosiaalikulut 2,12 % *	- €	-350 €	-686 €
Osakkaan oman palkan kulut	- €	-16 850 €	-33 046 €
Yrityksen tulos enne veroja	40 000 €	23 150 €	6 954 €
Yritysvero 24,50 %	-9 800 €	-5 672 €	-1 704 €
Yrityksen tulos verojen jälkeen	30 200 €	17 478 €	5 250 €
Nettovarallisuus tilikauden alussa	50 000 €	50 000 €	50 000 €
Nettovarallisuuden muutos	30 200 €	17 478 €	5 250 €
Nettovarallisuus tilikauden lopussa	80 200 €	67 478 €	55 250 €
Jaettava osinko	30 200 €	17 478 €	5 250 €
Verovapaata pääomatulo-osinkoa			
9 % nettovarallisuudesta	7 218 €	6 073 €	4 973 €
Ylimenevä osuus ansiotulo-osinkoa	22 982 €	11 405 €	278 €
Ansiotulo-osingosta verotetaan 70 %	16 087 €	7 984 €	194 €
Ansiotulo-osingosta verovapaata on 30 %	6 895 €	3 422 €	83 €
Ansiotuloa yhteensä (=ansiotulo-osinko + palkka)	16 087 €	24 484 €	32 554 €
Ansiotulojen vero **	-2 292 €	-5 325 €	-8 871 €
	14,25 %	21,75 %	27,25 %
Verovapaata tuloa yhteensä	14 113 €	9 495 €	5 056 €
Nettotuloa käteen	27 908 €	28 653 €	28 739 €
Maksettavat verot ja sosiaalikulut yhteensä	-12 092 €	-10 997 €	-10 575 €
Edellisestä laskettu kokonaisveroprosentti	30,23 %	28,37 %	28,15 %

* Laskelman sivukuluna on sosiaaliturvamaksu vuoden 2012 mukaan. Yrittäjälle on vapaaehtoista vakuuttaa itsensä työtaturman ja työttömyyden varalta. Eläkevakuutus on kaikissa kolmessa vaihtoehdossa YEL, eikä se vaikuta lopputulokseen.

** Prosentit on laskettu käyttäen Vero.fi sivustolta löytyvää verolaskuria. Esimerkin yrittäjä on vuonna 1980 syntynyt kuopiolainen, joka kuuluu evankelisluterilaiseen kirkkoon.

Laskimme tulevaisuudessa varsin realistisen tuloksen mukaan, onko osakkaan järkevää nostaa yhtiöstä varoja osinkona, palkkana vai näiden yhdistelmänä. Otimme esimerkkitulokseksi yhtiölle 40 000 euroa. Laskelmassa nettovarallisuus on varsin korkea verrattuna Yritys X:n nykytilanteeseen, mutta yllä oleva taulukko onkin laadittu tulevaisuutta silmällä pitäen.

Ensimmäisessä vaihtoehdossa palkkaa ei makseta lainkaan, vaan yrittäjä nostaa varoja osingon muodossa. Tällöin yhtiön maksamat yhteisöverot ovat 9 800 euroa, mikä tarkoittaa yhtiön tuloksen olevan 30 200 euroa. Näin ollen nettovarallisuus kasvaa 80 200 euroon, sen ollessa aiemmin 50 000 euroa. Osinkoa jaetaan voiton verran, 30 200 euroa, josta verovapaata pääomatulo-osinkoa voidaan jakaa 7 218 euroa, 9 prosenttia osakkeen matemaattiselle arvolle. Ylimenevä osa käsitellään ansiotulo-osinkona, josta verotetaan 70 prosenttia ja 30 prosenttia on saajalleen verovapaata. Saamistaan ansiotuloista yrittäjä maksaa veroja 2 292 euroa. Näin ollen nettotuloksi muodostuu 27 907,55 euroa, josta saadaan laskettua kokonaisveroprosentti seuraavasti: $1 - (27\,907,55 / 40\,000) = 30,23\%$. Pelkän osingon nostaminen varsin suurellakin nettovarallisuudella aikaansaa yli 30 prosentin veroasteen.

Toinen vaihtoehto käsittelee palkan ja osingon yhdistelmää varojen nostamiskeinona. Yrittäjä nostaa palkkaa 16 500 euroa, jolloin yrityksen tulos ennen veroja on 16 849,80 euroa. Yhteisövero tästä summasta kertyy maksettavaksi 5 671,80 euroa. Tulos verojen jälkeen on 17 478,40 euroa, jolloin nettovarallisuus tilikauden lopussa on 67 478,40 euroa. Osinkona jaetaan voitto, 17 478,40 euroa, josta verovapaata pääomatulo-osinkoa on 6 073,06 euroa. Ylimenevältä osalta yrittäjälle kertyy verotettavaa ansiotulo-osinkoa 7 983,74 euroa. Kokonaisuudessaan ansiotuloista kertyy maksettavia veroja 5325,21 euroa, jolloin nettotuloa yrittäjä saa 28 653,19 euroa. Kokonaisveroprosentiksi muodostuu tässä tapauksessa $1 - (28\,653,19 / 40\,000) = 28,37\%$.

Kolmannessa vaihtoehdossa yrittäjä nostaa yhtiöstä vain palkkaa, jolloin yrityksen tulos ennen veroja on 6 953,97 euroa. Palkkaa yrittäjä nostaa 32 360 euroa. Yhteisöverojen osuus jää pieneksi, vain 1 703,72 euroon. Myöskään nettovarallisuus ei kasva edellisten esimerkkien tapaan, vaan jää tilikauden lopussakin 55 250,25 euroon. Myös osinkoa jaetaan, vaikka suurin osa varoista nostetaankin palkkana. Jaettava osinko 5 250,25 euroa mahtuu lähes kokonaan verovapaan pääomatulo-osingon alle, jolloin ansiotulo-osingon osuus on vain 277,72 euroa. Ansiotulot

yhteensä nousevat 32 554,41 euroon ja käteen jäävän nettotulon osuus 28 739,17 euroon. Tästä laskettu kokonaisveroprosentti on $1 - (28\,739,17 / 40\,000) = 28,15\%$.

Yrittäjän on siis kannattavaa maksaa itselleen pääosin palkkaa, jolloin kokonaisveroprosentti jää 28,15 prosenttiin. Oikein mitoitettu palkka mahdollistaa osingon nostamisen lähes kokonaan verottomana, jolloin ansiotulojen vero muodostuu lähes kokonaan maksettujen palkkojen verotuksesta.

6.5 Ehdotus verosuunnittelun keinoista Yhtiö X Oy:lle

Yhtiö X:n tulee ensisijaisesti saattaa oma pääoma positiiviseksi. Yhtiö onkin aloittanut tarvittavat toimet saadakseen oman pääoman jälleen lain vaatimalle tasolle. Myös edellisten tilikausien kerryttämä tappion on yhtiöllä huomattava, vaikkakin osa tappiosta on muodostunut laajentumisen seurauksena. Yhtiön tuleekin keskittyä kannattavan liiketoiminnan harjoittamiseen, jotta edellisvuosien tappiot saadaan tasattua voitonjakokelpoisista varoista.

Jotta yrityksen olisi mahdollista jakaa varoja tulevaisuudessa, olisi nettovarallisuutta saatava nostettua nykyiseltä tasoltaan. Nykyisellään negatiiviset voitonjakokelpoiset varat eivät anna mahdollisuutta jakaa osinkoa yhtiöstä. Ehdotammekin, että yhtiö keskittyy seuraavat vuodet kasvattamaan varallisuuttaan, eikä investoi uusiin yritysostoihin lähivuosina. Välitilinpäätös vuodelta 2012 kuitenkin osoittaa toiminnan olevan kannattavaa jo nykyisellään, joten ajan kanssa voitonjakokelpoisia varoja kertyy ja osingon maksu tulee osakkeen omistajille ajankohtaisemmaksi.

Omistajan näkökulmasta on edelleen järkevää nostaa palkkaa osingon sijaan. Palkan nostaminen pienessä palvelualan osakeyhtiössä on omistajalleen edullisin tapa nostaa varoja, vielä 40 000 euron tuloksellakin. Toki tilanne on toinen mikäli osakaslainaa ei ole vaikuttamassa omistajan verottoman osingon määrään.

6.6 Yhteenveto

Yhteenvetona voimme todeta Yhtiö X:n olevan tällä hetkellä tappiota tuottava palvelualan osakeyhtiö, joka viime vuosina tapahtuneen voimakkaan laajentumisen myötä ei ole nähnyt tarvetta verosuunnittelulle voitonjakokelpoisten varojen puuttumisen myötä. Vuoden 2012 välitilinpäätös kuitenkin näyttää voitollista tulosta vuoden seitsemältä ensimmäiseltä kuukaudelta. Jatkuvuus ja laajentuminen ovat

kuitenkin yhtiön suunnitelmissa myös tulevaisuudessa. Yhtiöllä on kaikki edellytykset laajentaa toimintaansa yhä, joskin laajentumiselle on annettava aikaa nykyisten ongelmakohtien korjaamiseksi.

Yhden omistajan on helppo tehdä päätöksiä koskien yhtiön tulevaisuutta sekä siitä, nostaako varoja yhtiöstä vai ei. Pääomien nostaminen lain vaatimalle tasolle on tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa yhtiön tärkein tavoite. Kun nämä ongelmat saadaan korjattua ja Yhtiö X Oy pääsee keskittymään ydinliiketoimintansa harjoittamiseen, on sillä kaikki mahdollisuudet olla kannattava palvelualan osakeyhtiö.

7 Pohdinta ja tutkimuksen arviointi

Työmme tarkoitus oli auttaa lukijaa ymmärtämään osakeyhtiön verotusta sekä verosuunnittelua. Tähän pyrimme laadukkaana ja kattavana teoriaosuuden avulla, jossa kävimme läpi työn kokonaiskuvan ymmärtämisen kannalta keskeisiä käsitteitä ja asioita. Työllä oli toimeksiantaja Yhtiö X Oy, jonka odotuksia ja vaatimuksia pyrimme selvittämään SWOT- haastattelun avulla. Haastattelu oli laadittu vastaamaan tärkeimpiin verosuunnittelua koskeviin kysymyksiin vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien näkökulmasta. Haastattelu antoi tarkan kuvan siitä, mitkä ovat toimeksiantajan lähtökohdat ja tavoitteet verosuunnittelun suhteen. Kun nämä kaksi asiaa olivat tiedossa, oli verosuunnitelman laatiminen juuri Yhtiö X Oy:n tarpeisiin helpompaa. Vaikka työn ensisijainen tarkoitus oli luoda verosuunnittelun keinoja toimeksiantajalle, pyrimme perehdyttämään myös aiheesta tietämättömän lukijan verotuksen ja verosuunnittelun pariin tekstissä esitettyjen lukuisien esimerkkien ja taulukoiden avulla.

Työ oli rajattu käsittelemään vain listaamattomia osakeyhtiöitä, johtuen toimeksiantajan yhtiömuodosta. Rajaus oli onnistunut työn lopputuloksen kannalta, sillä tiukalla rajauksella työssä käsiteltävät aiheet eivät laajenneet liian suuriksi ja näin toimeksiantajan odotuksiin ja vaatimuksiin pystyttiin vastaamaan paremmin. Yhtiö X Oy haluaa tulevaisuudessa laajentaa toimintaansa, sekä nostaa osinkoa tulevina vuosina, heikentämättä kuitenkaan yhtiön tulevaisuutta. Tällä hetkellä Yhtiö X Oy:n taloudellinen tilanne ei mahdollista varojen jakamista.

Kvalitatiivisen tutkimuksen käyttäminen työssämme oli luontevaa sen toteavan luonteen johdosta. Lähteemme nojasivat verotusta käsittelevään kirjallisuuteen, internetjulkaisuihin sekä verosäädöksiin. Vuoden 2012 alussa voimaantulleet verouudistukset vaikuttivat omalta osaltaan ajantasaisen kirjallisuuden löytymiseen. Käytimme tutkimusosuudessa aineistona myös SWOT –nelikenttäanalyysiä haastattelun perustana tuomaan näkökulmaa verosuunnitteluun yhtiön taholta. Määrällisen tutkimuksen käyttö ei tämänkaltaisessa työssä antaisi halutunlaista lopputulosta, joten sen käyttö ei ole perusteltua.

Tutkimusosassa päähuomio kiinnittyi Yhtiö X:n nettovarallisuuteen ja sen kasvattamiseen. Yhtiön mahdollisuudet jakaa varoja lähivuosina ovat rajalliset, joskin muutaman vuoden huolellisella verosuunnitelman toteuttamisella yhtiön on mahdollista jakaa varoja. Tutkimme myös, onko yrittäjän kannattavaa nostaa yhtiöstä

varoja palkan vai osingon muodossa. Tutkimus osoitti, että varojen nostaminen kannattaa tehdä vielä 40 000 euron tuloksellakin palkan muodossa. Täytyy kuitenkin muistaa toimeksiantajayrityksen ensisijaisen tavoitteen olevan oman pääoman saattaminen lain vaatimalle tasolle. Tulevaisuudessa Yhtiö X:n varojen jakamista tulee harkita, vasta kun yhtiön talous on varojen jakamista edellyttävällä tasolla ja yhtiöllä on pääomaa, josta osinkoa jakaa.

Tutkimuksemme luotettavuus syntyy ajantasaisten teorian ja tutkimusosan lopputuloksena. Olemme pyrkineet pitämään työn asiantuntevana, mutta kuitenkin mahdollisimman helppolukuisena, jotta asiaan perehtymätönkin tietäisi työn luettuaan osakeyhtiön verotuksen ja verosuunnittelun perusasiasiat. Teoriaosuus onkin enemmän johdattelua tutkimusosaan, jossa pyritään vastaamaan toimeksiantajan verosuunnittelua koskeviin ongelmiin.

Vain muutamia vuosia toimineen palvelualan osakeyhtiö ei välttämättä tule ajatelleeksi verosuunnittelun tärkeyttä ja siitä saatavia hyötyjä. Toimintaa on laajennettu voimakkaasti, eikä yhtiön talouden ole annettu ”hengähtää” ja kerryttää pääomaa. Verosuunnittelun laiminlyönti yhdessä yritysostojen kanssa ovat saattaneet Yhtiö X Oy:n talouden sellaiseen tilaan, että päätökset koskien osingonjakoa jäävät väistämättä oman pääoman negatiivisuuden korjaamiseksi tehtävien toimien varjoon. Tekemämme työn tarkoitus onkin antaa Yhtiö X Oy:lle yksi näkemys verosuunnittelusta yhtiössä ja siitä kuinka tulevaisuudessa tulisi toimia, jotta varojen jakaminen olisi mahdollista. Kansainvälisesti työllä ei ole sovellusarvoa, sillä toimeksiantajan ensisijainen toiminta-alue on Suomi ja asiakkaat koostuvat kokonaan suomalaisista yrityksistä. Lisäksi käytämme työssämme suomalaista lainsaadantöä.

Työn laatiminen kehitti ammatillisia valmiuksiamme ja sen tekeminen kasvatti tietämystämme niin osakeyhtiön verotuksesta kuin verosuunnittelusta. Työn kirjoittaminen oli prosessi, jonka aikana moni ammattikorkeakoulussa aiemmin opiskelemamme asia sai lopullisen merkityksen. Toivomme, että koet juuri lukemasi työn yhtä opettavaisena kokemuksena kuin mekin koimme.

LÄHTEET

Alhola, K & Koivikko, A & Rätty, P & Tuominen, O. 2002. *Tilinpäätöksen suunnittelu: yritysverotus ja yritysjärjestelyt*, Helsinki: WSOY

Engblom, A. & Holla, J. & Järvinen, J. & Kellas, S. & Lampinen, A. & Lepistö, M. & Nuotio, V-P. & Paronen, V. & Rautajuuri, A-L. & Sandelin, E. & Torkkel, T. & Äimä, K. 2012. *Elinkeinoverotus 2012*. Juva: KPMG ja Edita Publishing Oy.

Koponen, J. 2011. *Yrittäjän verokäsikirja*. Helsinki: Verotieto Oy.

Kotiranta, K. & Raunio, M. & Romppainen, L. & Ukkola, O. 2010. *Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä*. Jyväskylä: KHT-Media Oy.

Kukkonen, M. 2010. *Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus*. Helsinki: Talentum.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2011. *Pk-yrityksen verosuunnittelu*. Helsinki: WSOYpro Oy.

Leppiniemi, J. 2005. *Tilinpäätös- ja verosuunnittelu*, Helsinki: WSOY.

Leppiniemi, J. & Walden, R. 2009. *Tilinpäätös- ja verosuunnittelu*, Juva: WSOY.

Mähönen, J. & Villa, S. 2009. *Osakeyhtiö IV*. Helsinki: Sanomapro Oy.

Ossa, J. 2006. *Perhe, perintö ja verotus*. Helsinki: WSOY.

Ossa, J. 2011. *Yritystoiminnan verotus*. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Tomperi, S. 2009. *Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu*. Hyvinkää: WSOYpro Oy.

Tomperi, S. 2012. *Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu, Päivityspaketti 2012*. Hyvinkää: Sanoma Pro Oy.

VERKKOLÄHTEET

ArVL *Laki varojen arvostamisesta verotuksessa* L 2005/1142. Finlex. Lainsäädäntö [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051142>.

Elinkeinotoiminnan veroilmoitus - yhteisö (3052). Verohallinto 2012 [verkkojulkaisu]. Verohallinto [viitattu 25.11.2012]. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Veroilmoituslomakkeet_ja_tayttoohjeet/6B_Elinkeinotoiminnan_veroilmoitus_yhte%289482%29.

Ennakon muutokset - osakeyhtiö ja osuuskunta [verkkojulkaisu]. Verohallinto [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoverot/Ennakon_muutokset.

Ennakkotieto-, ennakkoratkaisu- ja poikkeuslupahakemus- osakeyhtiö ja osuuskunta [verkkojulkaisu]. Verohallinto [viitattu 13.11.2012]. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkotieto_ennakkoratkaisu_ja_poikkeuslupahakemus.

Ennakkoverot – osakeyhtiö ja osuuskunta; Miten ennakkoverot määräytyvät? [verkkojulkaisu]. Verohallinto [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Ennakkoverot.

EVL *Laki elinkeinotulon verottamisesta* L 1968/360. Finlex. Lainsäädäntö [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360>.

Executive Ordinance Oy, *Verosuunnittelu* [verkkojulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.verosuunnittelu.fi/verosuunnittelu.html>.

Hopeasaari, V. *Palkka voi olla osinkoa edullisempaa* [verkkojulkaisu]. Taloushallintoliitto [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://taloushallintoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/005d437a6d176d5abf9a007179930e6f/1347271359/application/pdf/10136/Palkka%20voi%20olla%20osinkoa%20edullisempaa.pdf>.

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeet, 16.10.2007 [verkkojulkaisu]. Lainsäädäntö [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.edilex.fi/virallistieto/kilaohje/poistot2>.

Korpela 2012. *Verosuunnittelua vai veronkiertoa* [verkkojulkaisu]. Taloustaito [viitattu 2.10.2012]. Saatavissa: <http://www.taloustaito.fi/fi-FI/blogi/korpela/verosuunnittelua-vai-veronkiertoa>.

KPL *Kirjanpitolaki* L1997/1336. Finlex. Lainsäädäntö. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#e-2>.

Nurminen, M. & Vuorinen, S. 2010. *Suomalaisen tilitoimiston tulevaisuus strategioiden ja palveluiden näkökulmasta* [verkkodokumentti]. Espoo, Leppävaara, Laurea-ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/7766/Nurminen_Mika_Vuorinen_Satu.pdf?sequence=1.

Osinkotulojen verotus, Laki Verohallinnosta 2 § 2 momentti [verkkojulkaisu]. Verohallinto. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_ osuuskunta/Tuloverotus/Osinkotulojen_verotus.

OYL *Osakeyhtiölaki* L 2006/624. Finlex. Lainsäädäntö. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#e-55>.

PerVL *Perintö- ja lahjaverolaki* L1940/378. Finlex. Lainsäädäntö. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1940/19400378>.

Pk-yritysten riskienhallinta, Liiketoiminnan nelikenttäanalyysi SWOT [verkkojulkaisu]. [viitattu 2.10.2012]. Saatavissa: <http://www.pk-rh.fi/riskilajit/liikeriskit/liiketoiminnan-nelikenttaanalyysi-swot/>.

Pk-yritysten riskienhallinta, Mitoita ennakoverot oikein! [verkkojulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.pk-rh.com/perusvaatimukset/riskienhallinnan-perusvaatimukset/verotus/mitoita-ennakoverot-oikein/index.html>.

Raha ja talous, 2011; *Raha ja talous* [verkkojulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://rahajatalous.wordpress.com/2011/09/03/mihin-verotusta-tarvitaan/>.

Silfverberg, K. 2012. *Hallitus valmistelee verokikkailuun puuttuvaa lakia* [verkkajulkaisu]. Helsingin Sanomat [viitattu 12.9.2012]. Saatavissa: <http://www.hs.fi/politiikka/Hallitus+valmistelee+verokikkailuun+puuttuvaa+lakia/a1305597968581>.

Suoritukset osakkeenomistajille – osakeyhtiö; Osingon jakaminen pääoma- ja ansiotuloon [verkkajulkaisu]. Verohallinto [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus/Suoritukset_osakkeenomistajille_osakeyh\(10863\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus/Suoritukset_osakkeenomistajille_osakeyh(10863)).

Tilastokeskus, *tietokannat, yritysrekisterin vuositilastot* [verkkajulkaisu]. [viitattu 2.10.2012].

Saatavissa: http://pxweb2.stat.fi/Dialog/varval.asp?ma=060_syr_tau_106_fi&ti=Yritykset+toimialoitain+2007-2010++%28TOL+2008%29&path=../Database/StatFin/yri/syr/010_yr_tol08/&lang=3&multilang=fi.

Tilastokeskus, *Toimialaluokitus 2008* [verkkajulkaisu]. [viitattu 2.10.2012]. Saatavissa: <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/69201.html>.

Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta, osakkeen matemaattinen arvo [verkkajulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus.

TVL *Tuloverolaki* L 1992/1535. Finlex. Lainsäädäntö. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>.

Valtion *talousarvioesitykset, Hallitusohjelman mukaiset veroperustemuutokset* [verkkajulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://budjetti.vm.fi/indox/sisalto.jsp;jsessionid=F358A64E8FF6367F6A1BD4618602ED70?year=2012&lang=fi&maindoc=/2012/TAE/he/he.xml&opennode=0:1:3:69:71>.

Veronmaksajat, 2012; *Veroilmoitusohjeet, Osakeyhtiö 2012* [verkkajulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/veroilmoitusohjeet/osakeyhtio2012/>.

Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti, 2010 [verkkojulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa:

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/075_verotus/20101221V_erotu/Verorapsa_loppuraportti.pdf.

Veronmaksajat, 2012; *Veromuutokset 2012* [verkkojulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.veronmaksajat.fi/veromuutokset2012>.

Veronmaksajat, 2012; *Verotus Suomessa* [verkkojulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/omatveroasiat/verotjaverotus/>.

Veronmaksajat, 2012; *Veromuutokset 2012, Osinkotulojen verotus* [verkkojulkaisu]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.veronmaksajat.fi/veromuutokset2012>.

VML *Laki verotusmenettelystä L 1995/1558*. Finlex. Lainsäädäntö. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951558>.

Välimäki, T. 2004. *Kirjanpidon ja verotuksen suhde 1950-luvulta 2000-luvulle*. Jyväskylä, Jyväskylän yliopisto, Laskentatoimi. Pro Gradu-tutkielma [verkkodokumentti]. [viitattu 25.7.2012]. Saatavissa:

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9162/G0000595.pdf?sequence=1>.